

HØRING: BREIVIKELVA OG TINDÅGA SMÅKRAFTVERK

Saksbehandler: Iren Førde
Arkivsaksnr.: 14/651

Arkiv: S10

Saksgang:

Sak nr:	Utvalg	Møtedato
17/15	Planutvalget	23.04.2015
11/15	Formannskapet	27.04.2015
/	Kommunestyret	

Det vises til: - Høringsdokumenter, mottatt 29.12.14

- Utsettelse av høringsfristen, mail fra NVE dat. 26.03.15
- Mail fra NVE dat. 26.03.15 ang befarings
- Mail til Blåfall AS dat. 26.03.15 ang befarings reindriftsinteressene
- Svarmail fra Blåfall AS den 26.03.15
- Mail til NVE den 07.04.15
- Svarmail fra NVE den 07.04.15
- Kopi av høringsuttalelser fra Statens vegvesen, dat. 30.03.14

Bakgrunn for saken:

Blåfall AS og Sjøfossen energi har søkt NVE om konsesjon for å bygge henholdsvis Breivikelva og Tindåga småkraftverk i Gildeskål kommune. Konsesjonssøknadene behandles samtidig med 6 andre kraftverk i småkraftpakke Svartisen. Kommunen er høringsinstans med frist for uttalelse 27. april; etter avtale med NVE.

Følgende forventes av Gildeskål kommune som høringsinstans (utdrag fra Orientering til høringspartene i saker der NVE kan gi tillatelse etter vannressursloven § 8):

NVE ønsker i størst mulig grad konkrete synspunkter på om tillatelse bør gis eller ikke, valg av eventuelle alternativer og forslag til avbøtende tiltak. Høringsuttalelser om myndighetenes energipolitikk på et generelt grunnlag, vil være av begrenset nytte i saksbehandlingen. Spesielt der søknader behandles gruppevis, ønsker NVE synspunkter på den samlede belastningen.

Dersom partene er kjent med forhold som ikke er belyst i tilstrekkelig grad i søknaden, ønsker vi opplysninger om det.

Det forventes at kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn og andre myndighetsorganer gir uttalelse med utgangspunkt i sine respektive ansvarsområder. Kommunene bes spesielt om å vurdere søknadene i forhold til gjeldende arealplanstatus.

Etter hva vi erfarer fra lignende saker blir vertskommunens meninger tillagt stor vekt i vurderingen av om konsesjon skal gis, og i så fall etter hvilket alternativ/hvilket omfang.

Prosjektene skal ikke behandles etter Samlet Plan for vassdrag, da de ikke overstiger grensen grensen på 10 MW (småkraftverk). Søknadene behandles etter vannressursloven.

Energianlegg trenger ikke behandles etter plan- og bygningsloven, og det er ikke lenger krav om reguleringsplan. Eventuelle innsigelser må reises i høringsperioden. NVEs vedtak kan påklages til Olje- og energidepartementet.

Det er også søkt om anleggskonsesjon etter energiloven for bygging og drift av kraftverkene med tilhørende koplingsanlegg og kraftlinje.

Breivikelva kraftverk – Blåfall AS – opplysninger og begrunnelse fra søker

Breivikelva kraftverk vil utnytte et fall på 235 meter fra inntaket på 240 moh ned til kraftstasjonen med utløp på 5 moh. Vannveien blir en 1,5 km lang nedgravd rørgate langs sydsiden av elva, i en bredde på 6-8 m. Inntaksbassenget har ved HRV en flate på ca 2000 m² og et oppdemmet volum på 2000 m³. Dammen er planlagt lagt til området ovenfor fossen. Høyeste del av dammen vil bli inntil 2 m. Alternativ B med plassering av dam nedenfor fossen vil gi mindre produksjon og en dyrere utbygging, men vil la området ved fossen og ovenfor forbli uberørt.

Kraftstasjonen er foreslått plassert like øst for veien. Elva renner ut i havet ca 100 m nedstrøm for planlagt stasjon.

Anlegget vil kreve forlengelse av eksisterende landbruksvei med ca 750 m fram til inntaket. Fra stasjonen vil det ikke være åpnet for allmenn ferdsel.

Det opplyses at det ikke vil bli behov for massedeponier da det ved graving for dam, grøft, kraftstasjon og kanal vil bli tilnærmet massebalanse i forbindelse med tilbakefylling og lokal terrengetilpasning ved kraftstasjonen og adkomstvei langs røret. Midlertidig deponi planlegges lagt til eksisterende grustak.

Støydemping er innlagt i planene.

Middelvannføringen er 730 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1850 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1550 m lang strekning av Breivikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 185 l/s i sommersesongen og 15 l/s resten av året. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,5 MW og gi en årlig produksjon på 9,2 GWh. Produksjonen vil dekke forbruket av elektrisitet i 460 husholdninger.

Miljø, naturressuser og samfunn

Berørt område er i en markert U-dal med forholdsvis slake partier langs elva før terrenget stiger bratt opp mot fjellene. Lisidene nærmest elva er på det bratteste nesten helt øverst i den skogkledde delen av dalen. Her er det også en mindre foss.

Øvre del av området er preget av snaufjell som gradvis går over til fjellskog og skog nedover langs vassdraget. Området langs nedre del av elva, på begge sider, kjennetegnes av blokkmark og eldre bjerkeskog, rogn, selje og plantet granskog. Det er også ras og rasspor på begge sider.

I de nedre delene av elva er det utført forbygningsarbeider. Det går en landbruksvei og etter hvert sti langs elva på sydsiden til området nedenfor fossen.

Øverste delen av berørt område hvor inntaket er planlagt, er typisk flatere enn nedre delen og bærer preg av en «hengende» dal i forhold til nedre delen. Det er fra grunneier uttrykt ønske om å berøre kun den nedre delen av dette flatere partiet og holde seg godt nedenfor det lille vannet. Dette er det tatt hensyn til i planene.

Kartlegging og vurdering av effekten på det biologiske mangfoldet er gjort i rapport fra Ecofact AS nr 26-2010. Rambøll har utført fiskeundersøkelse og søk etter elvemusling.

Området som blir berørt er lite preget av menneskelig aktivitet, med unntak av forbygningsarbeider i den nedre delen av elva og eksisterende kraftlinjetraseer som går på tvers av elva ved planlagt kraftstasjon.

Utbygging er beregnet å medføre bortfall av INON-område sone 2 med 0,6 km². Dette skyldes bygging av vei inn i området.

Breivikelva er et synlig landskapselement fra fylkesvei 17 når det gjelder den nederste delen og den berørte fossen.

Det er i søknaden og i produksjonsberegningen forutsatt en minstevannføring tilsvarende 5-persentilen i elva og planlagt enkle biotopforbedrende tiltak for fisk i elva. Elva er ikke lakseførende.

Det forventes ingen vesentlige endringer når det gjelder grunnvannstand, vanntemperatur, isforhold eller lokalklima etter utbyggingen. Etter opprydding og tilgroing forventes ingen økt fare for erosjon, sedimenttransport eller tilslamming.

Det er ikke truede arter på den nasjonale rødlista tilknyttet elva. Ecofact AS har følgende oppsummeringer:

Topografien i lokaliteten er forholdsvis rolig og i liten grad typisk for bekkekløfter. Skogkvalitetene er også svake med stort innslag av sterkt påvirket bjørkeskog og noen granplantasjer. Vannføringen er sterkt varierende på grunn av lite nedbørsfelt og lite magasineringskapasitet i omliggende terreng. Flekkvis langs elva i nedre del er det små innslag av vegetasjon som kan karakteriseres som rik sumpskog (Fremstad 2001). På grunn av liten grad av bekkekløfttopografi og svake skogverdier vurderes influensområdet til å ha liten verdi (-).

Den reduserte vannføringen i elva vil føre til at det blir mindre arealer av fuktige randsone i Breidvikelvas elveløp. Dette gjør at habitatene for en del fuktrevende arter av moser, lav og karplanter blir redusert i omfang eller forsvinner helt. Det er imidlertid ingen rødlistede arter som er observert i slike habitater i Breidvikelva. Det blir også omfattende forstyrrelser med mye hugst av skog i forbindelse med nedgraving av rør. En samlet vurdering gir liten-middels negativt omfang (-/-).

Fiskeundersøkelser fra 2014 konkluderte med at elva har liten eller ubetydelig verdi for anadrom fisk. Elvemusling ble ikke funnet. Rambøll tror utbygging kan gi bedre oppvekstvilkår for ørrettyngel.

Utbygger antar at utbyggingen generelt eller driften av anlegget ikke vil få konsekvenser for flora og fauna i det berørte området.

Det er ingen kjente kulturminner som vil bli berørt av tiltaket.

Berørt område er en del av Saltfjellet reinbeitedistrikt. Berørt område er betegnet som både sommer og vinterbeiteområde, ifølge reinkart. Det er avtalt befaringsrett av området med reinbeitedistriktet.

Det foreligger avtaler med berørte grunneiere om overdragelse av alle rettigheter til fall og grunn som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet.

Tiltaket hevdes å bidra til økt sysselsetting og inntekter for utbygger, grunneier og kommunen. Bygging av småskala kraftprosjekt er i overensstemmelse med myndighetenes ønske om bedre oppdekking av kraftunderskuddet ved hjelp av fornybar energi. Planlagt produksjon tilsvarer ca 20 % av forbruket av elektrisk kraft i kommunen. Gildeskål har i dag stort produksjonsoverskudd av elektrisk kraft.

Netteier i området har kommentert kapasitet i nettet og bekreftet at det planlagte anlegget vil kunne få tilgang uten større påkostninger.

Tindåga kraftverk – Sjøfossen Energi AS – opplysninger og begrunnelse fra søker

Tindåga kraftverk vil utnytte et fall på 463 meter fra inntaket på 475 moh ned til kraftstasjonen med utløp på 12 moh tilbake til Tindåga. Vannveien blir en 1,45 km lang nedgravd rørgate på nordsiden av elva. Middelvannføringen er 450 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1130 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,4 MW og gi en årlig produksjon på 10,9 GWh. Kraftverket vil gi kraft til 545 husstander. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1,5 km lang strekning av Tindåga. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 100 l/s i sommersesongen og 34 l/s resten av året.

Kraftstasjonen vil ligge ca 50 m (luftlinje) øst for FV 17. Det er en fjellrygg mellom FV 17 og planlagt kraftstasjonsområde som skjærer for innsyn. Eksisterende vei langs nordsiden av Tindåga blir forlenget opp til ca kote 330. Det er planlagt ca 100 m permanent vei frem til kraftstasjonen på nordsiden av Tindåga.

Deler av overskuddsmassene vil brukes som omfyllingsmasser for nedgravde rør og til adkomstvei til kraftstasjonen. Videre kan massene brukes til samfunnsmessige formål som flomsikring, veibygging, og øvrige byggeprosjekter i Gildeskål. Det forutsettes at det etableres et massedeponi langs eksisterende traktorvei ved kote 230. Anslagsvis vil ca 50 % av utkjørte masser brukes til nevnte formål (vei, omfylling, samfunnsmessige formål) og at resterende legges i massedeponiet. Med en midlere høyde på 4 m vil massedeponiet utgjøre et areal på ca 1 dekar.

Det er planlagt en betongdam med størrelse 4 m x 30 m (H_{\max} x L_{\max}) på kote 475 (overløp). Like oppstrøms dammen er det planlagt å sprengte ut en kulp for å sikre gode inntaksforhold. Inntaksbassenget vil få et overflateareal på ca 500 m², hvorav ca. 300 m² er nytt neddemt areal. Totalt volum i bassenget vil bli ca 1250 m³.

Bygging av omsøkte kraftverk vil gi samfunnsmessige fordeler gjennom inntekter til eierne, grunneierne, fallrettighetshavere, kommune og stat.

Sørvest for Tindåga ligger kraftverkene Skromma og Lysvatn. Sør for Tindåga er det flere store kraftverk; Forså, Langvatn, Reinskar, Sjøfossen og Sundsfjord kraftverk. Øst for Tindåga i Beiardalen er kraftverkene Nordlandselva og Arstadfossen.

Det er gjort avtaler med de berørte rettighetshavere til både de fallrettighetene og arealene som er nødvendige for å bygge Tindåga kraftverk, dvs. arealer for inntak, dam, vannvei, kraftstasjon, uttak av stedlige masser, arealer for veibygging og deponering av masser.

Miljø, naturressuser og samfunn

Tindåga er relativt kort og uten store fossefall. Vegetasjonen langs elva domineres av bjørk og fjellbjørk (i øvre deler), men i enkelte partier finnes også granplantefelt. Granplantefelt er forholdsvis utbredt i landskapsregionen. Tindåga renner i stryk og småfosser. I nedre del av vassdraget, ved kraftstasjon, renner elva i en markert foss. Fossen er delvis synlig fra det nærmeste området rundt, og fra deler av fjorden og motsatt side av fjorden. Fossen er ikke synlig fra veien som passerer Tindåga (FV 17).

Landskapet rundt Tindåga er preget av urørthet. Det går en grus-/traktorvei i skogen nord for elva. En ATV-trasé går videre oppover et stykke fra tregrensen. Det er ingen bebyggelse nær elva, men enkelte hus og hytter langs fjorden. Det ligger også en hytte i lia, ca 900 meter nord for Tindåga.

Tiltaket forventes å påvirke landskap i middels negativ grad.

Tiltaket vurderes å få ubetydelig konsekvens for grunnvann, vanntemperatur, isforhold og lokalklima.

Konsekvensene for ras, flom og erosjon forventes å bli ubetydelige. Dette gjelder for både anleggsfasen og driftsfasen.

Tiltaket har liten til middels negativ virkning på naturmangfold. Det gir ubetydelig til liten negativ konsekvens (0/-).

Etablering av inntaksområde, kraftstasjon i dagen, nett-tilkobling, massedeponi og etablering/utbedring av veier fører til beslaglegging av areal. Økt menneskelig aktivitet vil ha en skremseffekt på fugl, rødlistede rovdyr og annet vilt i anleggsperioden. Dette kan tidvis endre artenes bruk av området, og fortrenge flere arter. Etter anleggsperiodens slutt forventes det at dyrene vil bruke området tilnærmet slik som i dag.

Prosjektet vil medføre hogst av bjørkeskog og plantet granskog i forbindelse med etablering av kraftstasjonsområdet, ny veg, restaurering av eksisterende veg, nedgravde rør med ryddebelte, og massedeponi. Elvekantvegetasjon vil bli neddemmet oppstrøms inntaket, uten at dette vil påvirke områder av særlig verdi for biologisk mangfold.

Redusert vannføring vil påvirke fuktighetskrevede flora langs elva negativt. På

prosjektstrekningen renner imidlertid elva, i større partier, over fjell hvor elvekanten er blankskurt.

Samlet sett for terrestrisk miljø vurderes påvirkningen å være middels negativ. Dette gir liten til middels negativ konsekvens (-).

Tindåga er lite egnet for fisk, og det er svært lite/ikke fisk her (Jan Larsen, pers. medd). Prosjektområdet har ingen verdi for fisk. Prosjektområdet vurderes å være av liten verdi for akvatisk miljø.

Elvas vannføring vil bli redusert til minstevannføring store deler av tida. Dette vil påvirke ferskvannsfauna mellom inntak og kraftstasjonen negativt ettersom leveområdene reduseres. Minstevannføring vil opprettholde en viss vannføring i elva, men arter kan forsvinne. I anleggsperioden kan det bli økt partikkelbelastning i elva. Partikler som evt. avsettes i kulper, vil bli vasket ut ved høye vannføringer. Det forventes ikke å bli varige effekter på bunnsstrat, fisk og annen ferskvannsfauna av dette.

Tindåga kraftverk forventes å gi liten til middels negativ påvirkning på akvatisk miljø.

Utbygging av Tindåga fører til bortfall og endring av INON-område sone 2 med ca 52 km².

Området har ingen kjente kulturminner.

Området er en del av Saltfjellet reinbeitedistrikt. Berørt område er betegnet som vinterbeiteområde, ifølge reinkart. Leder av distriktsstyret opplyser at rein også beiter i de lavereliggende områdene langs kysten på våren/forsommeren. Søker forventer liten til middels negativ påvirkning på reindrift.

Samlet sett vurderes verdien for jord- og skogressurser å være liten. Tiltaket vurderes å ha liten negativ påvirkning på jord- og skogressurser.

Flere områder rundt Tindåga har status som viktige friluftsområder. Småtindan (figur 3-5) er et alpint høyfjellsområde med forrevne tinder og isbreer. Området er markert som "svært viktig" i Salten regionråds friluftslivkart og har nasjonal verdi. Området rundt Tindåga benyttes til noe skikjøring på seinvinteren, og til jakt (på privat grunn). Det jaktes både rype og elg. Det jaktes imidlertid ikke på alle vald (Jon Larsen, pers. medd.). Tindåga benyttes ikke til fiske (Jon Larsen, pers. medd.).

Søker mener prosjektområdet har middels verdi for friluftsliv. Det forventes liten til middels negativ påvirkning på friluftsliv.

Det ble vurdert å legge deler av vannveien i fjell. Dette ville vært positivt for landskap og miljøverdier, men ville vært en dyrere løsning samt skapt et større massedeponi.

Planstatus for de berørte områdene, begge prosjekt

I kommuneplanens arealdel er begge områdene betegnet som landbruks-, natur og friluftsområder (LNF-område) med forbud mot all bygging og deling. Sjøarealene er avsatt til FFFN – fiske, ferdsel, friluftsliv og natur.

Øst for områdene ligger viktige friluftsområder og INON-områder.

I den kommunale friluftskartlegginga er Småtindan definert som et svært viktig utfartsområde. Det er et alpint høgfjellsområde, med forrevne tinder og isbre. Memaurtinden er kommunens høyeste fjell på 1332 moh.

Slettfjellet er et registrert utfartsområde i høgfjellet. Aktuelt for både sommer- og vinterbruk. Bratt adkomst langs skogsbilvei fra Asgotslett. Gammel gruvedift ved Kisfjellvatnet. Storslått utsikt til Småtindene.

Utmarksområdene er beiteområder for Saltfjellet reinbeitedistrikt.

I Breivika er det fast bosetting med 3 husstander, mens Tinnan ikke har fast bosetting. På Tinnan er det flere hytter.

Kommunedelplan for vassdrag

I sak 67/02 vedtok kommunestyret at det skulle gjøres en helhetlig vurdering av gjenværende vassdrag i forhold til kraftutbygging. Bakgrunnen var at kommunen allerede er vesentlig berørt av utbygging. Arbeidet med en kommunedelplan for vassdrag ble meldt oppstartet i mai 2003. Planen ble imidlertid ikke ferdigstilt grunnet manglende kapasitet ved drifts- og næringssetaten. Det var heller ikke avsatt midler til innleie av ekstern bistand; noe som er en forutsetning da nødvendig kompetanse ikke finnes i kommunen.

Kommunestyret vedtok i sak 23/04 at arbeidet skulle stilles i bero og at planen skulle innarbeides i kommunens planprogram og gis prioritet i sammenheng med kommunens øvrige planarbeid. I tillegg inneholdt vedtaket følgende : *Hvis flere vassdrag skal bygges ut, pålegges utbygger å utarbeide en konsekvensanalyse over alle vassdrag som er tenkt utbygd. Disse vurderes samlet av kommunestyret.*

Pr i dag er dette ikke gjort. Siden dette vedtaket har kommunen støttet utbygging av Tverråga, og gitt dispensasjon fra arealplanen for prosjektet.

Lokal energiutredning

For alle kommuner i Norge er det utarbeidet lokale energiutredninger som oppdateres annet hvert år. Utredningene skal gi informasjon om lokal energiforsyning, stasjonær energibruk og alternativer på dette området, og gjennom å øke kunnskapen bidra til en samfunnsmessig rasjonell utvikling av energisystemet.

Det er områdekonsesjonæren, det vil si nettselskapet som har fått konsesjon til å levere strøm i den aktuelle kommunen, som har ansvar for å oppdatere utredningene. For Gildeskål er det Nordlandsnett som lager utredningen. Siste utredning er fra 2012.

Vedlagt følger sammendrag og konklusjon. Her framgår det at energibruk til boligformål er dominerende. Det forventes ingen store endringer i energibruken totalt. Ny fritidsbebyggelse antas å veie opp for forventet nedgang i folketallet. Noe ny næringsvirksomhet kan forventes.

Muligheter som finnes for anlegg av mini- og mikrovannekraft i tillegg til de som til nå er planlagt bør undersøkes. NVE har beregnet potensialet til 73,4 GWh (< 3kr/ kWh), inklusive Samlet Plan.

Kommunen har i dag en stor kraftproduksjon, takket være Sundsfjord kraftverk. Kraftverket ble bygget i perioden 1960 til 1963. I tillegg finnes det fem mindre kraftverk: Forså (1963), Langvann (1979), Reinskar (2008), Sjøfossen (1949) og Skromma (2009).

Det er under planlegging 4 småkraftverk, med en samlet installert ytelse på 15,0 MW og en årsproduksjon på 49,1 GWh: Breivikelva, Kjellingelva, Tindåga og Tverråga. Tverråga fikk konsesjon i 2009, men er ikke utbygd.

Regional plan om småkraftverk

Nordland Fylkeskommune vedtok regional plan om små vannkraftverk i Nordland i februar 2012.

Regional plan om små vannkraftverk i Nordland er utarbeidet på bakgrunn av tematiske utredninger og nasjonale og regionale føringer, slik dette kommer til uttrykk i blant annet stortingsmeldinger og fylkesplanen. Planen inkluderer retningslinjer for viktige faglige tema, og overordnede strategier som knyttes til prinsipper for god planlegging, regional politikk og generelle konsesjonsvilkår. For å nå målene i de overordnede strategiene er det utarbeidet tematiske retningslinjer som skal ivareta konflikt med viktige miljøverdier og andre arealinteresser.

Prosjektområdet ligger i planen innenfor vannområde Sør-Salten. Del 3 av planen gir en beskrivelse av hvert av de ti vannområdene og verdier som finnes innenfor hvert av utredningstemaene.

INON

INON betyr inngrepsfrie naturområder. INON-områdene er delt i 3 soner; 1-3 km fra inngrep, 3-5 km og over 5 km fra inngrep. Med inngrep menes tyngre tekniske inngrep som veier, større kraftledninger, vannkraftmagasin. Den inngrepsfrie naturen er under stadig større press. Villmarkspreget natur er natur som ligger fem kilometer eller mer i luftlinje fra tyngre tekniske inngrep. Rundt starten av 1900-tallet var om lag halvparten av Norges areal villmarkspreget. Per januar 2013 var rundt 12 prosent villmarkspreget.

Områder uten tekniske inngrep blir sett på som en knapphetsressurs både i nasjonal og internasjonal sammenheng, og er en viktig del av den norske naturarven. Det er viktig å ta vare på disse områdene med "naturlig natur". De gir mulighet for unike naturopplevelser, er viktige for mange arter og er også noe som kommende generasjoner har rett til å oppleve.

Etter hvert som inngrepene eter seg inn i norsk natur, mister vi mange kvaliteter. Mange av inngrepene er irreversible. Verken landskapet eller det biologiske mangfoldet vil lett kunne gjenskapes. Områdenes verdi for friluftsliv, turisme og forskning forringes.

Høringsuttalelse Statens vegvesen

Vegvesenet forlanger flytting av avkjørsel for begge prosjektene.

Vurdering:

Gildeskål kommune er allerede sterkt berørt av kraftutbygging. Det var også bakgrunnen for kommunestyrets ønske om en helhetlig vurdering av gjenværende vassdrag i forhold til kraftutbygging. Dessverre ble ikke arbeidet med en kommunedelplan for vassdrag fullført, og er heller ikke blitt prioritert i ettertid.

For å gi et bilde på dagens situasjon vises her en tabell over vannkraftverkene i Gildeskål:

Kraftverk	Eierforhold	Installert effekt [MW]	Midlere årsproduksjon [GWh]
Sundsfjord	SKS Produksjon AS	102,0	553,7
Forså	SKS Produksjon AS	12,0	50,2
Langvann	SKS Produksjon AS	5,0	20,3
Sjøfossen	Sjøfossen Energi AS	4,0	18,9
Skromma	Sjøfossen Energi AS	2,3	9,7
Reinskar	Sjøfossen Energi AS	9,0	44,9
Sum		134,3	697,7

I tillegg er det gitt konsesjon til utbygging av Tverråga.

Ved forrige revisjon av arealplanen ga Sjøfossen Energi AS innspill om at følgende vassdrag burde vurderes for småkraftverk: Kjellingelva, Hellervikelva, Tindåga, Breivikelva, Sandvatn, Tverråga, Vakkerdalselva, Krokkelva og Forsåelv. Av disse inngår Sandvatn og Vakkerdalselva i verneområder på Sundsfjordfjellet, Tverråga er gitt konsesjon for utbygging og Breivikelva og Tindåga er under behandling for konsesjon. Det gjenstår da fire elver av de som var av interesse for utbygging i 2007.

Til pågående revisjon av arealplanen er det så langt ikke mottatt innspill fra kraftselskap.

Oversikten viser at kommunen pr i dag har bygd ut mange vassdrag, og at det er viktig å gjøre en nøye vurdering av ytterligere utbygginger. Dersom det gis konsesjon til de omsøkte kraftverkene i denne saken, er det svært få vassdrag igjen som kan være av interesse for kraftselskapene. Hensikten med å utarbeide en samlet plan vil da være borte.

Vassdrag har en flerbruksverdi; som landskapselement og ressurs for rekreasjon/friluftsliv, biologisk mangfold, men også som vannforsyning, energiproduksjon og annen næringsutvikling.

Økonomi og betydning for lokalsamfunnet

De omsøkte utbyggingene av Breivikelva og Tindåga er beskjedne utbygginger som neppe vil medføre flere arbeidsplasser i kommunen. Selve anleggsfasen forventes imidlertid å gi noe oppdrag til lokalt næringsliv.

Rent generelt vil en utbygging ha en positiv økonomisk effekt i form av skatter og avgifter m.v; inntekter til grunneier, kommune og stat. Disse to kraftverkene vil imidlertid ikke utløse noen ekstraordinære skatter slik større vannkraftverk gjør. Kommunen har blant annet ikke rett på konsesjonskraft fra kraftverk som behandles etter vannressursloven. Kommunen har

heller ikke rett til å kreve engangsbeløp som kompensasjon; i alle fall ikke som del av konsesjonsbehandlingen.

Kraftverkene vil innbringe eiendomsskatt til kommunen. Planlagt årlig produksjonen i Breivikelva og Tindåga kan begge sammenlignes med Skromma, som i 2015 vil gi kommunen en eiendomsskatt på ca 216.000.

Inntektene må veies opp mot de miljømessige konsekvensene. Selv om de miljøfaglige rapportene konkluderer med at det ikke er spesielle verdier eller er svært viktige områder som berøres, vil utbygging medføre varige endringer av landskapet og redusert vannføring i de to elvene. Dette vil mest sannsynlig også føre til tap av arter.

Utbyggingene legger ytterligere press på inngrepsfri natur i kommunen og regionen. Uberørt natur og elver som løper fritt har en egenverdi som ikke må undervurderes.

Fordelene med utbygging anses å være av ren økonomisk art, men vil ikke ha stor samfunnsmessig betydning slik rådmannen ser det. Selv om regjeringen har som uttalt mål å bygge ut ny fornybar energi, og de omsøkte utbyggingene ikke ser ut til å være i konflikt med retningslinjene for utbygging av små vannkraftverk i Nordland, må Gildeskål kommune vurdere den samlede belastningen som stadig nye vannkraftutbygginger medfører for naturen i kommunen.

Kommunen har et stort produksjonsoverskudd av elektrisk kraft, og har ikke behov for mer kraft pr i dag. Dette sammen med de mange kraftutbyggingene som allerede er gjennomført, gjør at rådmannen er i sterk tvil om disse søknadene kan anbefales.

Kommuneplanens arealdel er vedtatt etter en omfattende prosess hvor alle berørte parter har hatt anledning til å uttale seg. Arealbruken i kommuneplanens arealdel er juridisk bindende. Selv om det ved forrige revisjon kom innspill om utbygging av mange vassdrag, ble ikke dette lagt inn i planen. Det ble tvert i mot vedtatt å få utarbeidet en kommunedelplan for vassdrag for å gjøre en samlet vurdering av gjenværende vannressurser. En slik plan, vil belyse hvilke interesser som knytter seg til de ulike vassdragene, og samtidig si noe om konsekvensene ved utbygging. Det kan være at noen av de uberørte vassdragene også kan være av interesse som vannkilde. Kommunen opplever at stadig flere private vannverk ønsker at kommunen tar over ansvaret for vannforsyninga.

De planlagte utbyggingene ligger i områder som i kommuneplanens arealdel er betegnet som landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder). Tiltakene er således i strid med gjeldende arealplan. Utbygging kan ikke starte uten at kommunen har gitt dispensasjon fra arealplanen.

Når det gjelder hensynet til reindrifta, mener rådmannen det er viktig å begrense nye tiltak i utmark; spesielt i lavereliggende kystområder som er lite berørt i dag. Utviklingen vi har sett de siste årene, er at det beites mer regelmessig i kommunen – fortrinnsvis fra tida etter jul og utover mot våren. Rådmannen oppfatter at de kystnære områdene er svært viktige på denne tida av året, da her er betydelig mindre snø og is enn de høyere liggende fjellområdene. Vinterbeite er etter det vi kan se, minimumsfaktoren for reinbeitedistriktet.

I områder med aktivt landbruk, er det noe konflikt med landbruksnæringa da rein trekker inn på innmark. Det er da viktig at vi legger til rette for reinbeite i andre områder, og ikke stadig tillater inngrep i relativt uberørt utmark.

Dersom konsesjon gis, forventes det at kommunen mottar søknader om dispensasjon fra arealplanen for de respektive utbyggingene, og at vi også mottar detaljplan selv om selve bygginga er unntatt behandling etter plan- og bygningsloven.

Avbøtende tiltak dersom det gis konsesjon

Kommunen har følgende innspill dersom det gis konsesjon:

- Skogen beholdes så tett inntil veier og anlegg som mulig for å gi skjul
- Som anleggskraft benyttes strøm fra eksisterende kraftlinje i stedet for dieselaggregat
- Skånsom plassering av kraftverksbygningene, vei og deponi vil holde negative virkninger på lavest mulig nivå
- Det er viktig å beholde en vegetasjonssone langs elvekantene
- Første gangs oppstart av kraftstasjonene (utspyling av partikler) må skje rolig og over en viss tid slik at større punktutslipp av partikler ikke forekommer.
- Spyleflommer vurderes dersom reguleringen fører til begroingsproblemer
- Avløpsvann fra riggområder må renses på en tilfredsstillende måte.
- Det forutsettes at avfall fra anleggsarbeidet og riggområdene sorteres og behandles på forskriftsmessig måte
- Drivstofftanker skal lagres over bakken med lekkasjesikring og overløp via godkjent oljeavskiller
- Det gjennomføres et oppryddingsarbeid på anleggsstedene og riggområdene etter avsluttet anleggsperiode
- Riggområdene bør ikke plasseres tett ved vassdragene av hensyn til uhell
- På overflaten i veigrøfter og på deler av skjæringer som er spesielt utsatt for erosjon skal det tilbakeføres grovt materiale for å redusere erosjonsfaren
- Anleggsveier som ikke er nødvendige for framtidig drift av anleggene, skal fjernes når anleggene er ferdig
- Anleggsveiene gjøres tilgjengelig for skogsdrift
- Bruk av helikopter begrenses til et minimum dersom det er rein i området i anleggstida
- Anleggstrafikk i Breivika skal begrenses på kveldstid
- Større anleggsarbeid bør unngås i B i yngle- og hekkeperioden om våren og sommeren (mars – juli), for å redusere de negative virkningene på det lokale viltet
- Kjørespor i våtmarksområder bør unngås
- I Breivikelva bør det etableres en djupål i tilknytning til en kulp, slik at fisken etter behov kan trekke ned i kulpen. I utløpet av kulpen bør det etableres en terskel med grus som kan gi en framtidig gyteplass. Flere terskler lenger opp i elva vil være positivt for fisk, og bør vurderes sammen med grunneierlaget
- Deponiet ved Tindåga etableres slik at en unngår utvasking og erosjon i massene. Det etableres plan for tilsåing og tilplanting av stedlige arter, samt tilsyn med deponiet
- Planlegging og gjennomføring av arbeidene må skje i samråd med Saltfjellet reinbeitedistrikt

Samlet vurdering og konklusjon

De positive konsekvensene av utbygging er primært av økonomisk art; i anleggsfasen for entreprenører og lokalt næringsliv og i driftsfasen for utbygger, grunneier, kommune og stat. I tillegg kan utbyggingene være med å sikre eksisterende arbeidsplasser i de to selskapene. Bortsett fra anleggsfasen vil betydningen for lokalt næringsliv være minimal.

Samfunnsøkonomisk gir utbyggingene kommunen marginalt høyere inntekter.

Spørsmålet om utbygging bør først og fremst ses i lys av at svært mye av kraftproduksjonspotensialet i Gildeskål allerede er utnyttet. Utbyggingene har hatt og har stor økonomisk betydning for kommunen, men har også hatt konsekvenser bl.a. for friluftsliv, fiske og landskapsbildet. Dersom det fortsatt er ønskelig å utarbeide en vassdragsplan, bør dette gjøres før kommunen sier ja til de omsøkte konsesjonene - hvis ikke vil det ha liten hensikt å lage plan da det er få uberørte vassdrag igjen.

Utbygging medfører varige endringer av landskapet og redusert vannføring i de to elvene. Dette vil mest sannsynlig også føre til tap av arter.

Hensynet til reindriftsnæringa tilsier at vi må være restriktiv med å tillate nye inngrep i uberørte beiteområder. I disse områdene er reinbeite ikke i konflikt med andre næringsinteresser.

Gildeskål er en kommune som satser stort på hyttebygging og tilrettelegging for fritidsinteressene. Skal kommunen fortsatt markedsføre seg som en fritidskommune, er det viktig å bevare vakre landskap med ubebrørt natur. Elver som renner fritt er viktige kvaliteter i dette bildet. Det må legges til rette for at naturen bevarer sine kvaliteter og er tilgjengelig for alle. Begge de omsøkte elvene grenser opp mot store, viktige friluftsområder med tinder og høyfjell. Ytterligere reduksjoner av INON-områdene er svært negativt. Terskelen for å berøre disse områdene bør være høy.

Etter rådmannens vurdering er de negative konsekvensene større enn de positive. For kommunen som helhet må ulempene ved å bygge ut enda to elver, anses som større enn fordelene.

Forslag til vedtak:

Gildeskål kommune går imot at det gis konsesjon for å bygge ut Breivikelva og Tindåga som omsøkt. Hovedbegrunnelsen er at kommunen allerede har utnyttet sitt potensiale til kraftutbygging i stort monn. Før kommunen kan anbefale nye kraftutbygginger, skal det utarbeides en kommunedelplan for vassdrag for å kunne gjøre en helhetlig vurdering av de gjenværende vassdragene.

Dersom det likevel gis konsesjon forutsettes det at kommunens innspill til avbøtende tiltak imøtekommes.

Høringsuttalelsen fra Planutvalget sendes NVE innen den avtalte høringsfristen. Uttalelser fra formannskap og kommunestyre ettersendes.

GILDESKÅL KOMMUNE

Inndyr den 10.04.2015

Helge D. Akerhaugen
Rådmann

Iren Førde
Saksbehandler

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Gildeskål kommune
Postboks 54
8138 INNDRYR

Gildeskål kommune		Arkivsaknr:
		14/651-2
Ans: PLW	Maksdato: RN	Prosjekt: 29/12-14
Arkiv: SLO	Kontroll:	Klassifisering:

Vår dato: 16.12.2014
Vår ref.: 201005940-11 og 201300031-9
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tor Carlsen
Auen Korbøl

Søknad om Breivikelva og Tindåga småkraftverk i Gildeskål kommune i Nordland - høring

NVE har mottatt søknad fra Blåfall AS og Sjøfossen energi, om tillatelse til å bygge henholdsvis Breivikelva og Tindåga småkraftverk i Gildeskål kommune. Søknadene vil bli behandlet samtidig.

Breivikelva kraftverk – Blåfall AS

Breivikelva kraftverk vil utnytte et fall på 235 meter fra inntaket på 240 moh ned til kraftstasjonen med utløp på 5 moh. Vannveien blir en 1,5 km lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 730 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1850 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,5 MW og gi en årlig produksjon på 9,2 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1550 m lang strekning av Breivikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 185 l/s i sommersesongen og 15 l/s resten av året. Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet til 174 og 14 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Tindåga kraftverk – Sjøfossen Energi AS

Tindåga kraftverk vil utnytte et fall på 463 meter fra inntaket på 475 moh ned til kraftstasjonen med utløp på 12 moh tilbake til Tindåga. Vannveien blir en 1,45 km lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 450 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1130 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,4 MW og gi en årlig produksjon på 10,9 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1,5 km lang strekning av Breivikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 100 l/s i sommersesongen og 34 l/s resten av året. Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet til 210 og 34 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Det er også søkt om anleggskonsesjon etter energiloven for bygging og drift av kraftverkene med tilhørende koplingsanlegg og kraftlinje.

Søknadene skal behandles etter reglene i kap. 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8. Søknaden med vedlegg blir lagt ut på www.nve.no/konsesjonssaker, og den blir kunngjort av NVE. Kopi av kunngjøringen er vedlagt.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vi ber Gildeskål kommune om å legge to eksemplarer av søknaden ut til offentlig gjennomsyn på Servicekontoret frem til **13.4.2015**. Det ene eksemplaret kan, om nødvendig, lånes ut for kortere tid (2-3 dager). Det andre må ikke fjernes fra utleggingsstedet.

Vi viser ellers til vedlagte informasjonsark som forklarer saksbehandlingen fra søknaden blir sendt på høring frem til endelig vedtak. Av dette går det fram hvilken tilbakemelding vi ønsker.

NVE foretrekker at uttalelser sendes elektronisk via www.nve.no/konsesjonssaker så snart som mulig og senest innen **13.4.2015**. I tillegg kan uttalelser sendes per e-post til nve@nve.no eller per post til: NVE, Konesjonsavdelingen, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo.

Uttalelser eller deler av uttalelser vil bli referert i et endelig vedtak. Dersom uttalelsen er lang, er det derfor en fordel om det utarbeides et sammendrag som kan brukes til dette.

Med hilsen

Øystein Grundt
seksjonssjef

Tor Carlsen
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Kunngjøring
Orientering til høringsparter
Papirversjon av søknadene (Kun til kommunen)

Mottakerliste:

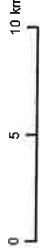
Blåfall AS
Blåfall AS v/André Aune Bjerke
Direktoratet for Mineralforv. med Bergmesteren for Svalbard
Forum for Natur og friluftsliv i Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Gildeskål kommune
Gildeskål turlag
Landbruksdirektoratet (Alta)
Naturvernforbundet i Nordland
NJFF - Nordland
Nordland fylkeskommune
Nordlandsnett AS
Nordlandsnett AS v/Bjørn B. Pedersen
Norges Miljøvernforbund
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/Per Thomas Kuhmunen
Samediggi/Sametinget
Sjøfossen Energi AS

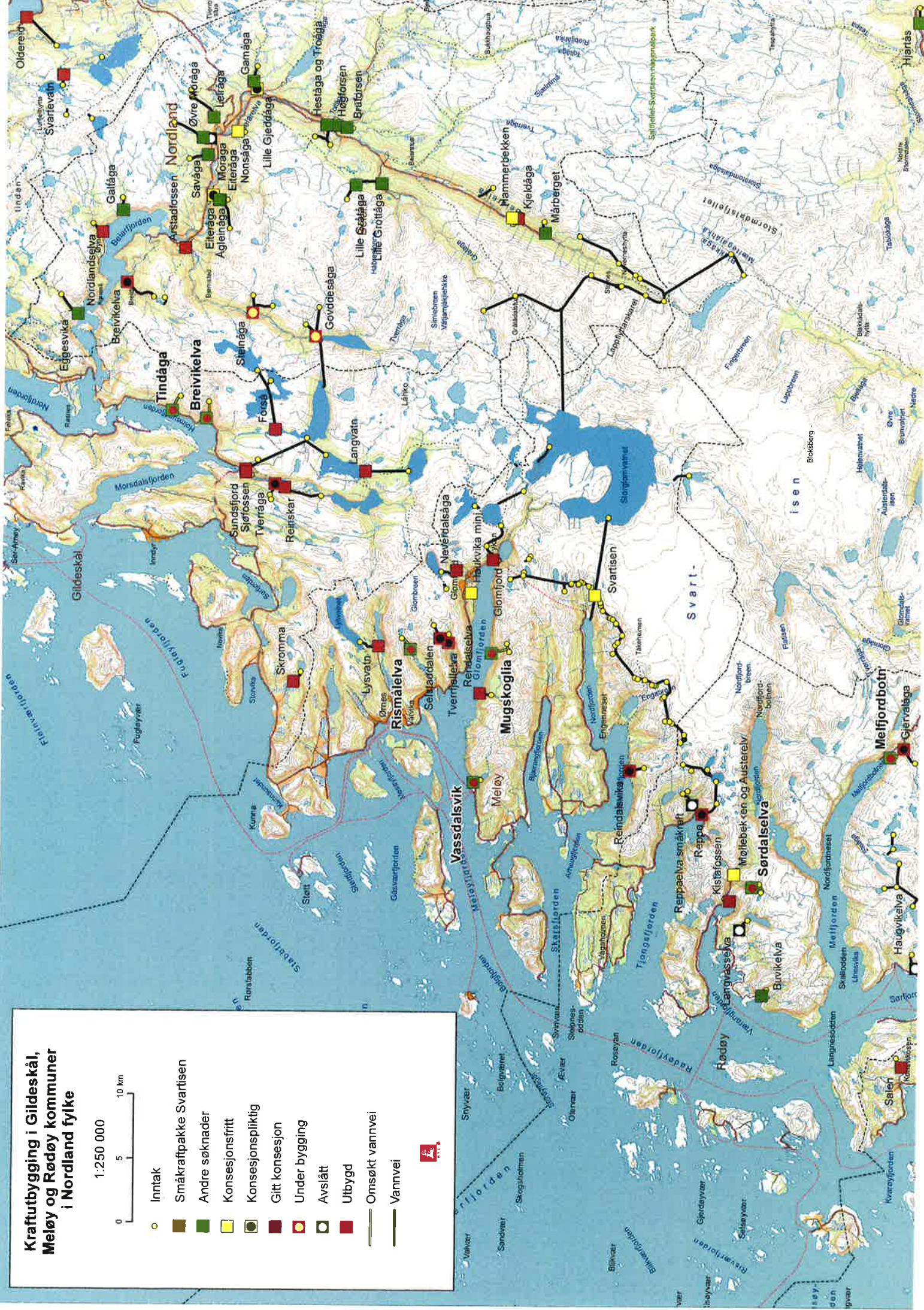
Sjøfossen Energi AS v/Jon Larsen
Statens vegvesen - Region Nord
Statnett SF

Kraftutbygging i Gildeskål, Meløy og Rødøy kommuner i Nordland fylke

1:250 000

- Inntak
- Småkraftpakke Svartisen
- Andre søknader
- Konesjonsfritt
- Konesjonspliktig
- Gift konsesjon
- Under bygging
- Avslått
- Utbygd
- Omsøkt vannvei
- Vannvei

1. desember 2014

Norges vassdrags og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

SØKNAD OM KONSESJON FOR BYGGING AV BREIVIKELVA KRAFTVERK

Blåfall AS planlegger i samarbeid med fallrettseierne å utnytte deler av fallet i Breivikelva til kraftproduksjon i Breivikelva Kraftverk og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven om tillatelse til:

- Bygging av Breivikelva kraftverk iht. vedlagte planer

2. Etter energiloven om tillatelse til

- Bygging og drift av Breivikelva kraftverk, med tilhørende koplingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden

Det søkes om tidsubegrenset konsesjon.

Det foreligger avtaler med berørte grunneiere om overdragelse av alle rettigheter til fall og grunn som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet.

Netteier i området, Bodø Energi Nett as, har kommentert kapasitet i nettet og bekreftet at det planlagte anlegget vil kunne få tilgang uten større påkostninger.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av den vedlagte utredningen.

Med hilsen
Blåfall AS

André Aune Bjerke
ingeniør

Sammendrag

Installert effekt i Breivikelva Kraftverk vil bli 3,5 MW på generatoren, tilsvarende 3,9 MVA ved $\cos \phi$ lik 0,9. Produksjonen er beregnet til brutto 10,3 GWh og 9,2 GWh etter at effekten av foreslått minstevannføring er trukket fra. Produksjonen vil dekke forbruket av elektrisitet i 460 husholdninger.

Brutto fallhøyde i hovedalternativet vil bli 235 meter. Rørgaten planlegges med en diameter på 900 mm og vil få en lengde på 1520 meter.

Et alternativ B med inntak under fossen er også utredet og gir lavere produksjon og høyere utbyggingkostnad. Det gir vanskelige inntaksforhold og er et lite ønsket alternativ.

Inntaksbassenget har ved HRV en flate på anslagsvis 2 000 m² og et oppdemmet volum på 2000 m³. Det vil ikke bli noen overføringer eller reguleringer forøvrig.

Rørgaten vil bli gravd ned og terrenget naturlig planert. Kraftstasjonen vil bli lagt ved elva ved kt 5. Kraftstasjonen vil få et fundament i betong og overbygning i betong eller tre evt. forblendet med trepanel og med platetak.

Dammen blir utført i betong som en overløpsdam / terskel i betong. Inntaket vil bli utført i betong med nødvendige inntaksrister og en mindre overbygning i tre. Terskel utført som steinfylling med tetningskjerne vil også bli vurdert.

Kartlegging og vurdering av effekten på det biologiske mangfoldet ble vurdert i rapport fra Ecofact AS nr 26 - 2010. Området som blir berørt er preget av menneskelig aktivitet ved forbygningsarbeider i den nedre delen av elva og eksisterende kraftlinjetraseer som går på tvers av elva ved planlagt kraftstasjon. Kraftlinjene går igjen parallelt med veien mellom Bodø og Glomfjord. Øverste delen av berørt område er mer uberørt mens det ved fossen er store ras spor på sydsiden.

Kun lokalt med innsyn fra den kryssende veien er Breivikelva et synlig landskapselement når det gjelder den nederste delen og den berørte fossen.

Det er i søknaden og i produksjonsberegningen forutsatt en minstevannføring tilsvarende 5-persentilen i elva og planlagt enkle biotopforbedrende tiltak for fisk i elva.

Vedlegg 1: Oversiktskart (Ca 1:30 000). Nedbørfelt og omsøkt prosjekt er inntegnet.

I regionens generelle beskrivelse angis at størst betydning for kulturpåvirkningen er den smale strandflaten, som svært ofte ligger som en smal brem mellom sjøen og de øvrige hovedformene. Det er også tilfelle for Breivika. Hovedskille mellom kulturmarka og den krattbevokste berørte delen av dalen i forbindelse med kraftverket, er den gjennomgående riksveien og de markerte kraftlinjene. Kulturmarka har vært benyttet fra gammelt av med tidlige registrerte bosetninger. Disse er beliggende utenfor berørt område på andre siden av riksveien, nær fjordkanten.

Fjordmunningen er her et bredt løp som også er typisk for regionen. Det samme er tilfelle når det gjelder skred og vitringsjord i de brattere partier av dalen.

Vegetasjonsmessig er Breivika typisk med bjerkeskog som dominerer utbyggingsområdet. Det er innslag av barskog nord for elva i nedre delen.

Øverste delen av berørt område hvor planlagt inntak er typisk flatere enn nedre delen og bærer preg av en «hengende» dal i forhold til nedre delen. Det er fra grunneier uttrykt ønske om å berøre kun den nedre delen av dette flatere partiet og holde seg godt nedenfor det lille vannet. Dette er det tatt hensyn til i planene.

Figur 7. Bildet er tatt fra planlagt stasjonsområde med utsikt oppover dalen og et glimt av fossen øverst i bjerkeskogen.

Breivikelva renner rett vestover fra fjellpartiet rundt Memaurtinden. Elva faller forholdsvis jevnt nedover dalbunnen, men med noen brattere partier nesten helt øverst i den skogkledde delen av dalen. Her er det også en mindre foss. Fossen er synlig fra stasjonsområdet og over kortere partier av riksveien.

Bilde 1. Elva sett ovenfor stasjonsområdet i retning vest mot havet. Ca kt 20.

Bilde 2. Elva ca midtveis mellom stasjonsområde og fossen. Rørtraseen vil gå i lia til høyre i bildet.

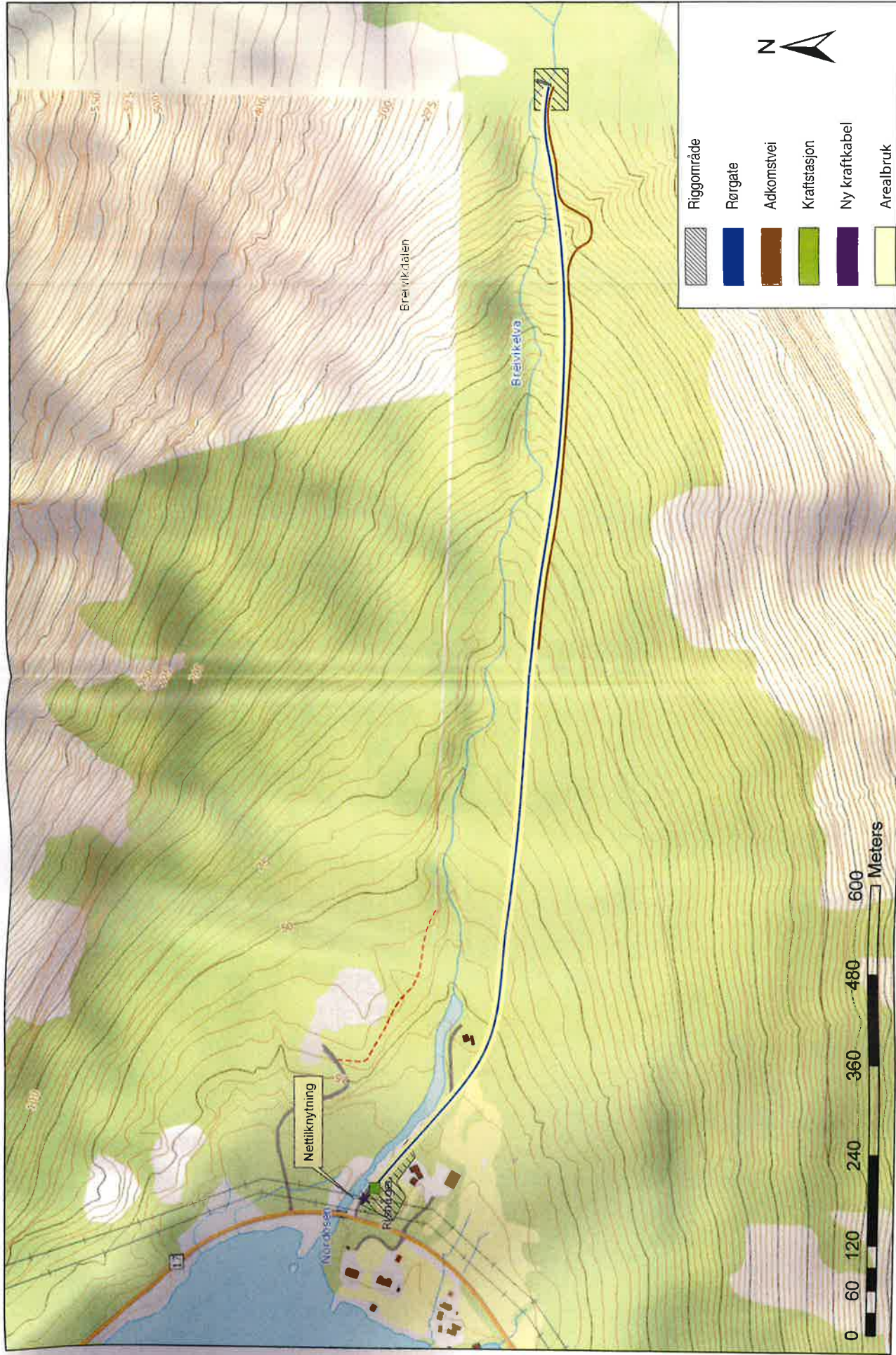

Bilde 3. Nedstrøms fossen.

Bilde 4. Området ovenfor fossen med inntaksområdet ca midt i bildet. Rørtraseen i høyre halvdel av bildet.

Breivikelva kraftverk (1:5 000)

Figur 5. Eksisterende INON-områder rundt det berørte området (INON 2008). På grunn av vei inn i området langs rørtraseen er berøringen av INON områder helt marginal og beregnet i direktoratets bortfallskalkulator til 0,6 km².

2.7 Alternative utbyggingsløsninger

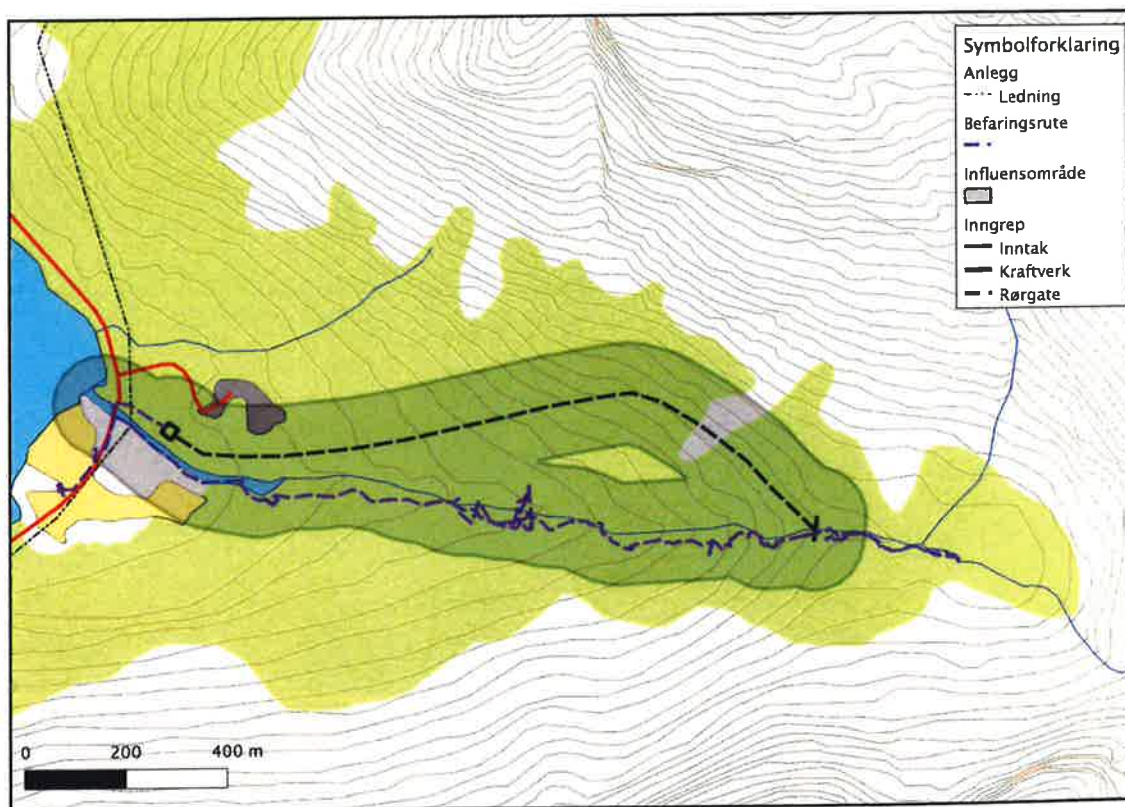
Det er ikke utredet alternative utbygginger da det fra grunneierhold er uttrykt at utbygging av de øvre deler av vassdraget ikke er aktuelt.

Det er imidlertid sett på et alt. B sammen med hovedalternativet som i det alt vesentlige er identisk bortsett fra at et inntak under fossen vil gi mindre produksjon og svakere økonomi i prosjektet. Detaljer for dette alternativet framgår av pkt 2.1.

Dam og stasjon er vurdert lokalt med tanke på optimal plassering, og spesielt damplassering for å ta vare på det attraktive området ovenfor inntaket i hovedalternativet.

Figur 3. Området hvor inntak i Breidvikelva planlegges på rundt 220 m o. h. Foto: Ingve Birkeland.

Figur 4. Kart over planområdet som viser influensområdet (skravert) i henhold til tommelfingerregelen om at en sone på ca 100 meter langs berørte elvestrekninger og fysiske inngrep blir berørt. Fiolett stiplet strek viser befaringsrute. Svart stiplet linje viser rørgate.

NVE – Konesjons og tilsynsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

19. november 2014

SØKNAD OM TILLATELSE TIL Å BYGGE TINDÅGA KRAFTVERK

Sjøfossen Energi AS ønsker å utnytte en del av fallet i Tindåga i Gildeskål kommune og Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- bygging av Tindåga kraftverk, Gildeskål kommune, Nordland fylke

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Tindåga kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden. Det er utarbeidet egen søknad om anleggskonesjon.

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte konsesjonssøknad med vedlegg.

Med vennlig hilsen

Sjøfossen Energi AS
v/Jon Larsen
8140 Inndyr
Jon.larsen@sjofossen.no
Tlf. 416 73 506

Konst. Daglig leder Sjøfossen Energi AS
Bjørn M. Pedersen

Rapportnavn:

Tindåga kraftverk, Gildeskål kommune, Nordland

Søknad om konsesjon

Sammendrag

Deler av Tindåga forutsettes utnyttet til kraftproduksjon gjennom bygging av Tindåga kraftverk. Det er presentert ett utbyggingsalternativ. Tindåga kraftverk er dimensjonert for maksimal slukeevne lik 250 % av middelvannføringen. Det vil utnytte avrenningen fra et felt på ca. 3,9 km² i et 463 m høyt fall i Tindåga, mellom kote 475 og 12 med utløp tilbake til Tindåga. Minstevannføring er foreslått til 0,100 m³/s om sommeren og 0,034 m³/s om vinteren. Dette tilsvarer 48 % av 5-persentil for sommer og 100 % av 5-persentilen for vinter. I snitt over året forblir 29 % av avrenningen i elva rett nedstrøms planlagt inntak til kraftverket. Installasjonen vil være 4,4 MW og estimert årsproduksjon 10,9 GWh. Vannveien utføres som nedgravde rør. Kraftstasjonen skal ligge i dagen. Det er ingen planer om overføring av nabofelt eller regulering av magasin i forbindelse med denne utbyggingen.

Kraftverket vil gi kraft til 545 husstander, og det antas at anleggsarbeidet vil tilfalle lokale og regionale firmaer.

Foreslått utbygging vil påvirke miljøet. For landskap forventes det "middels negativ konsekvens", mens øvrige tema har lavere konsekvensgrad, se tabellen nedenfor.

Fagtema	Dagens verdi	Konsekvens	Søker/konsulents vurdering
Rødlistearter	Liten	Ubetydelig /Liten negativ	Søker & konsulents
Terrestrisk miljø	Liten/Middels	Liten/Middels negativ	Søker & konsulents
Akvatisk miljø	Liten	Ubetydelig/Liten negativ	Søker & konsulents
Landskap	Middels	Middels negativ	Søker & konsulents
Inngrepsfrie naturområder	Middels	Liten negativ	Søker & konsulents
Kulturminner og kulturmiljø	Ingen	Ubetydelig	Søker & konsulents
Reindrift	Liten/Middels	Liten negativ	Søker & konsulents
Jord- og skogressurser	Liten	Ubetydelig/Liten negativ	Søker & konsulents
Ferskvannsressurser	Ingen	Ingen	Søker & konsulents
Brukerinteresser	Middels	Liten til middels negativ	Søker & konsulents

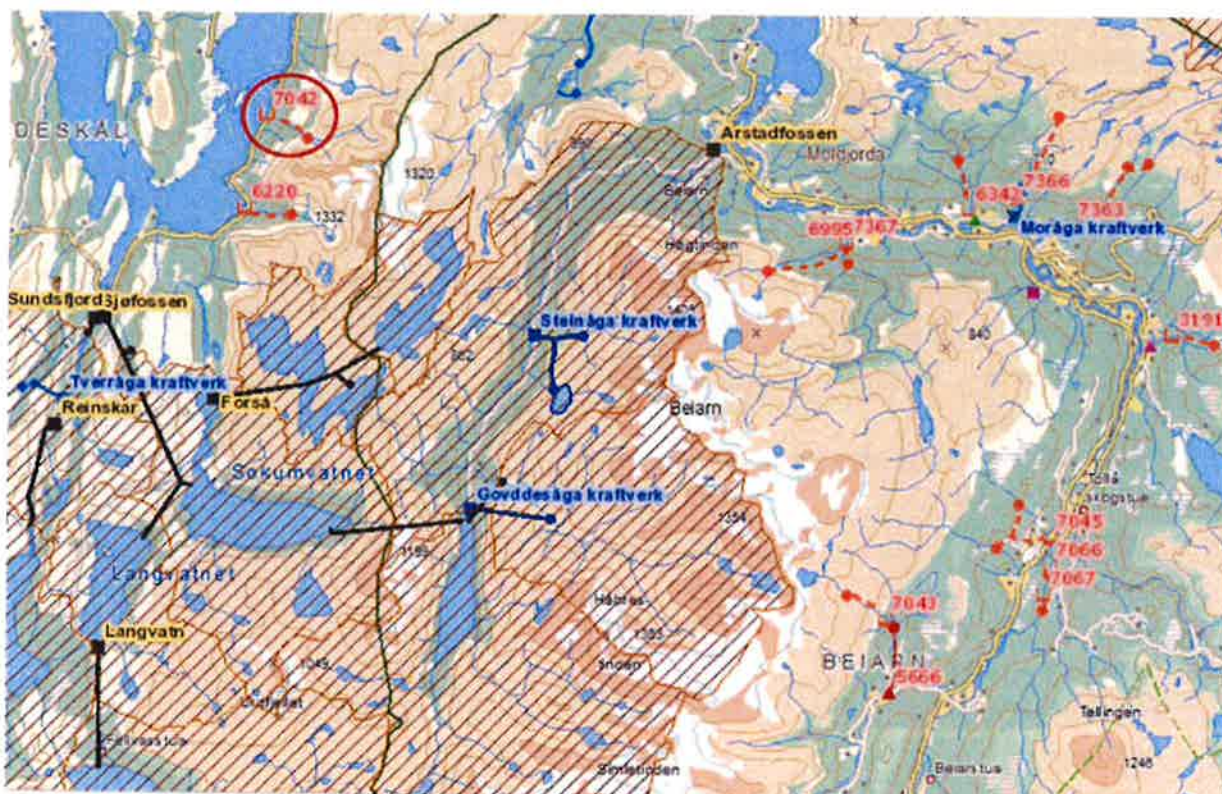
Sammendrag for utbyggingen:

Fylke	Kommune	Gnr/Bnr	
Nordland	Gildeskål	44/2, 45/1, 45/3	
Elv	Nedbørfelt, km ²	Inntak kote, moh	Utløp kote, moh
Tindåga	3.9	475	12
Slukeevne maks, m ³ /s	Slukeevne min, m ³ /s	Installert effekt, MW	Produksjon per år, GWh
1.1	0.06	4.4	10.9
Utbyggingspris, NOK/kWh		Utbyggingskostnad, mill. NOK	
5.1		55.2	

Tabell 1-2 Kraftverk som er konsesjonssøkte/under bygging i nærheten til Tindåga

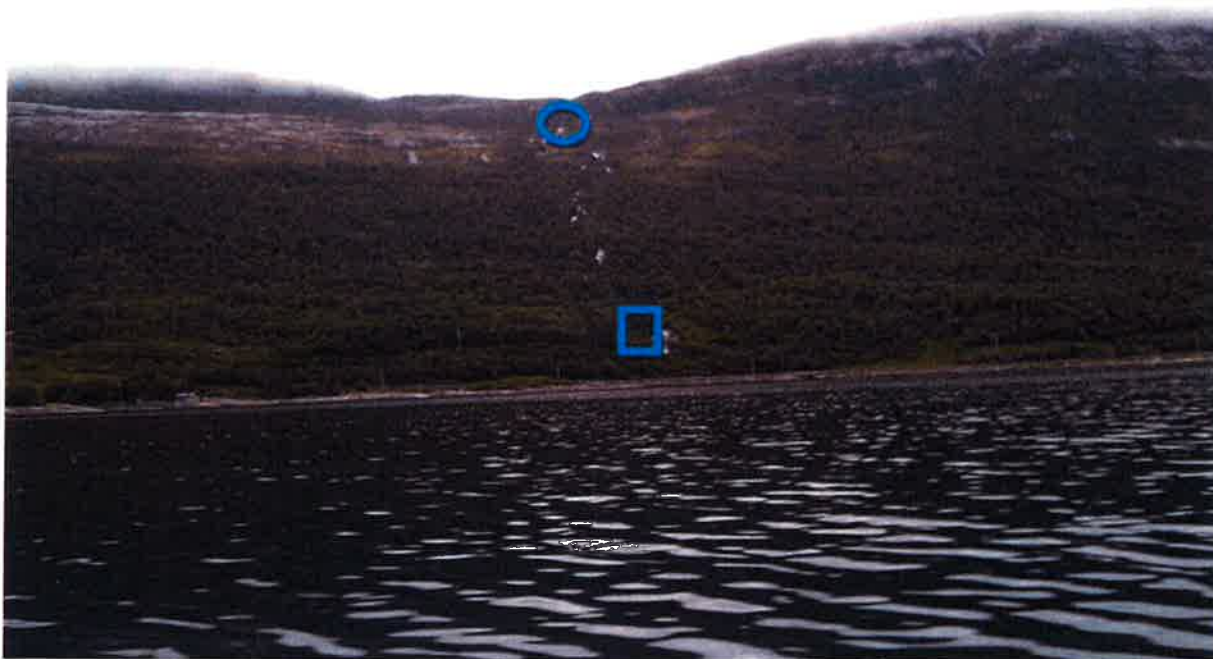
Tindåga kraftverk, planlagte kraftverk i nærområdet				
Navn kraftverk	Effekt (MW)	KDB NR	Avstand (luftlinje) til Tindåga	Fase
Breivikelva	2.9	6220	2.5 km sør	Utkast
Breivikelva	9.9	5578	10 km nord-øst	Gitt konsesjon
Govddesåga kraftverk	25.0	5253	12 km sør-øst	Under bygging
Tverråga kraftverk	2.1	4873	10 km sør-vest	Konsesjon gitt
Øvre Moråga kraftverk	2.9	7366	20 km øst	Utkast søknad
Savåga kraftverk	4.4	6342	19 km øst	Utkast søknad
Eiteråga kraftverk	5	6995	16 km øst	Utkast søknad
Galtåga kraftverk	4.9	6038	16 km nord-øst	Utkast søknad
Eggesvika	1.8	6942	11 km nord-øst	Utkast søknad

* Det er Sjøfossen Energi AS som har prosjektet Tverråga kraftverk.

Figur 1.1 Vannkraftprosjekter i nærområdet. Prosjektområdet til Tindåga kraftverk markert med rød sirkel. Kartkilde: NVE Atlas.

side av fjorden. Fossen er ikke synlig fra veien som passerer Tindåga (FV 17). Den utgjør en liten kontrast i landskapsbildet der den er synlig.

Figur 3.3 Oversiktsbilde av Tindåga og prosjektområdet. Tindene rundt elva er innlemmet i tåke. Bildet er tatt fra vest mot øst. Blå sirkel viser omtrentlig planlagt inntakssted, og blå firkant viser omtrentlig kraftstasjon. Foss ved kraftstasjon er synlig til høyre for kraftstasjonsområdet.

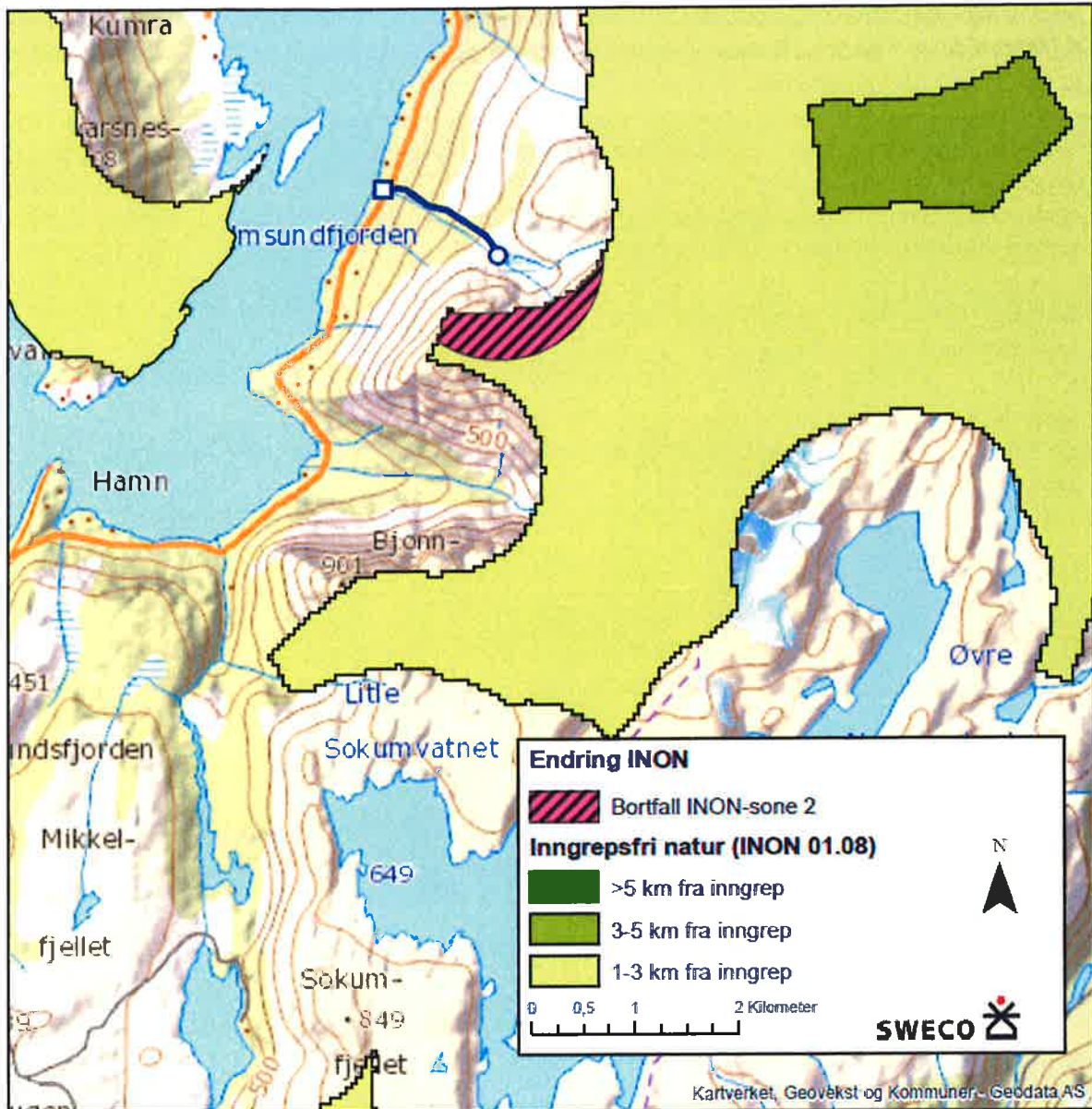
Over tregrensen er landskapet rundt Tindåga preget av urørthet. Under tregrensen, i de nedre delene av prosjektområdet finnes det plantefelt med gran. Det går også en grus-/traktorvei i skogen nord for elva. En ATV-trasé går videre oppover et stykke fra tregrensen. Det er ingen bebyggelse nær elva, men enkelte hus og hytter langs fjorden. Det ligger også en hytte i lia, ca. 900 meter nord for Tindåga.

Landskapet i og rundt prosjektområdet har gode landskapskvaliteter som er typisk for regionen. **Verdien på landskapet settes på bakgrunn av dette til middels.**

Inngrepsfrie naturområder (INON)

Inngrepsfrie naturområder (INON) er definert av Direktoratet for naturforvaltning (www.dirnat.no). Arealer som ligger fra en til tre kilometer fra tyngre tekniske naturinngrep, ligger i INON sone 2. Områder som ligger fra tre til fem kilometer fra slike inngrep, ligger i INON sone 1, mens områder som ligger mer enn fem kilometer fra tyngre tekniske inngrep karakteriseres som villmarkspregede naturområder. Med tyngre tekniske inngrep forstås veier, kraftlinjer, regulerte vann, elver og bekker mv. (www.dirnat.no).

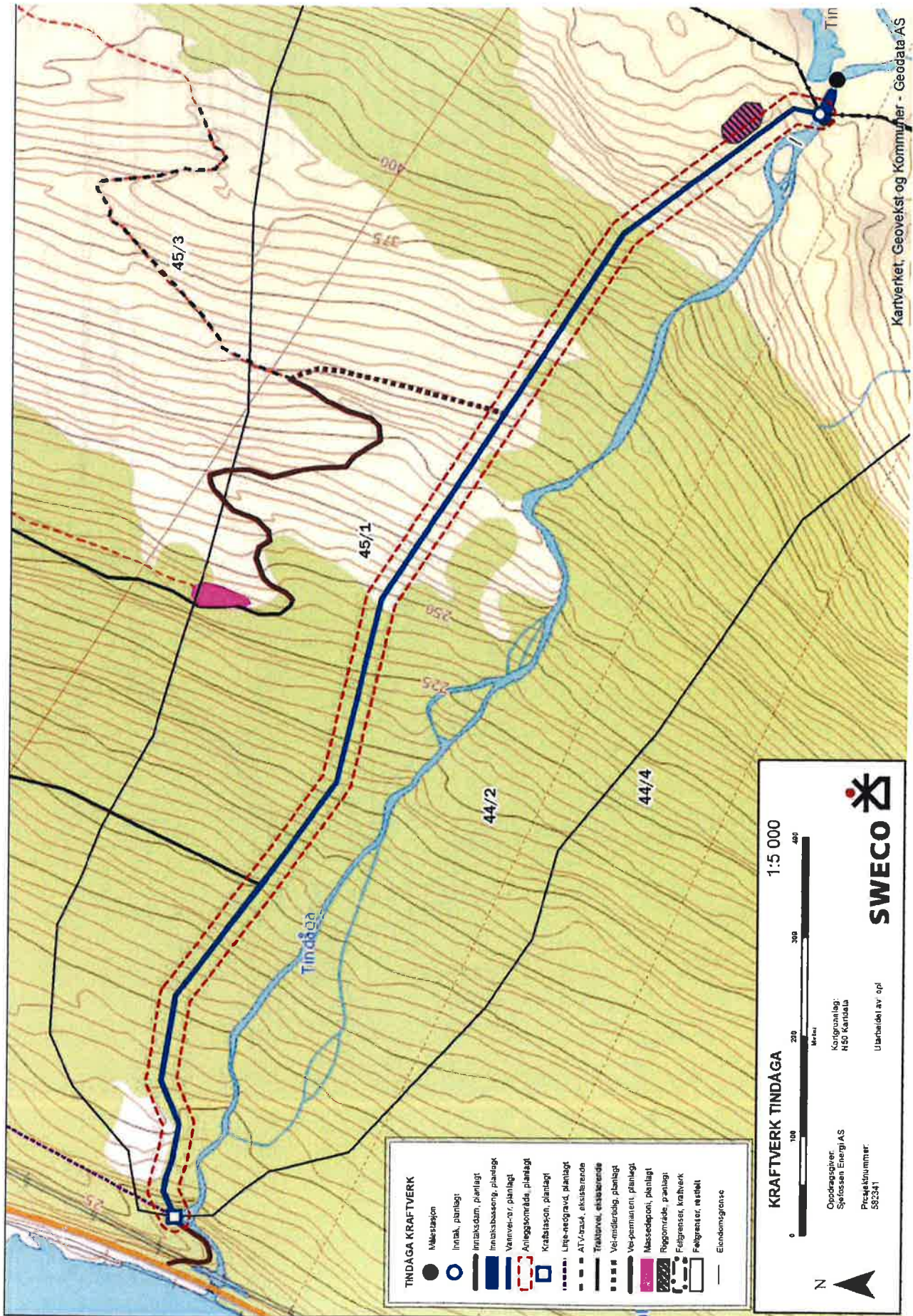
Prosjektområdet berører et INON-område på ca. 52 km² (Figur 3.4). Området består INON sone 2 og sone 1. Sone 2 vil bli berørt. Det er flere andre INON-områder i regionen. Basert på kriteriene

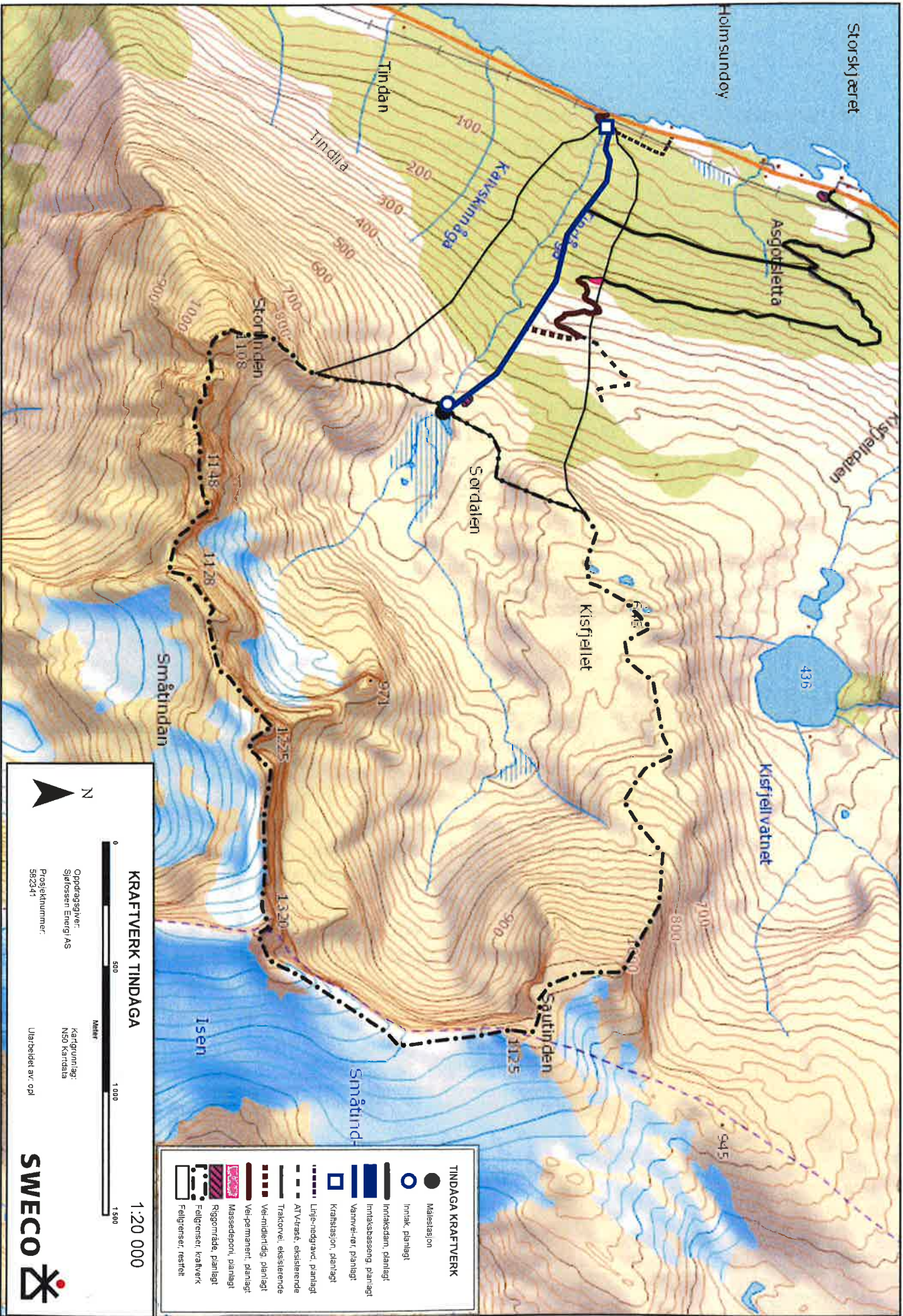

Figur 3.5. Endring i INON-områder som følge av utbygging.

Endringen i INON er relativt liten. Sammenlignet med størrelsen på området det skjer bortfall fra, og INON-området som berøres vil ikke verdi endres som følge av tiltaket. Tiltaket vil i liten grad svekke viktige landskapsøkologiske sammenhenger.

Tiltaket forventes å påvirke INON i liten negativ grad. Dette gir liten negativ konsekvens for INON (--).

TINDAGA KRAFTVERK

●	Mælistasjon
○	Innæk, þanlagt
■	Innaksdam, þanlagt
▨	Innaksasseng, þanlagt
▩	Vannver, þanlagt
□	Kraftstasjon, þanlagt
⋯	Uljle-riðgrávd, þanlagt
⋯	AT/Vitræk, eksisterende
⋯	Traktorvei, eksisterende
⋯	Vei-miðlendig, þanlagt
⋯	Vei-permanent, þanlagt
⋯	Masjedepott, þanlagt
▨	Riggornrade, þanlagt
▨	Fellegrensi, kraftverk
▨	Fellegrensi, restreit

KRAFTVERK TINDAGA

1:20 000

Opplagsgjafi:
Sjófresten Energi AS
Prosjektnúmer:
582341

Kartgjafi:
NSO Kartdata
Útbúið af: opl

Figur 1 Sjørdalen med Småtindan bak tåka.

Figur 2 Damsted.

Figur 3 Oppstrøms damsted.

Figur 4 Like nedstrøms damsted.

Figur 5 Øverste del av vannveien vil i dette terrenget og like nord for forhøyning i terrenget (anvist med pil).

Figur 6 Tindåga ca. kote 440 hvor den renner ned et bratt parti.

Figur 7 Trasé for vannvei (nedgravd rør) ca. kote 435.

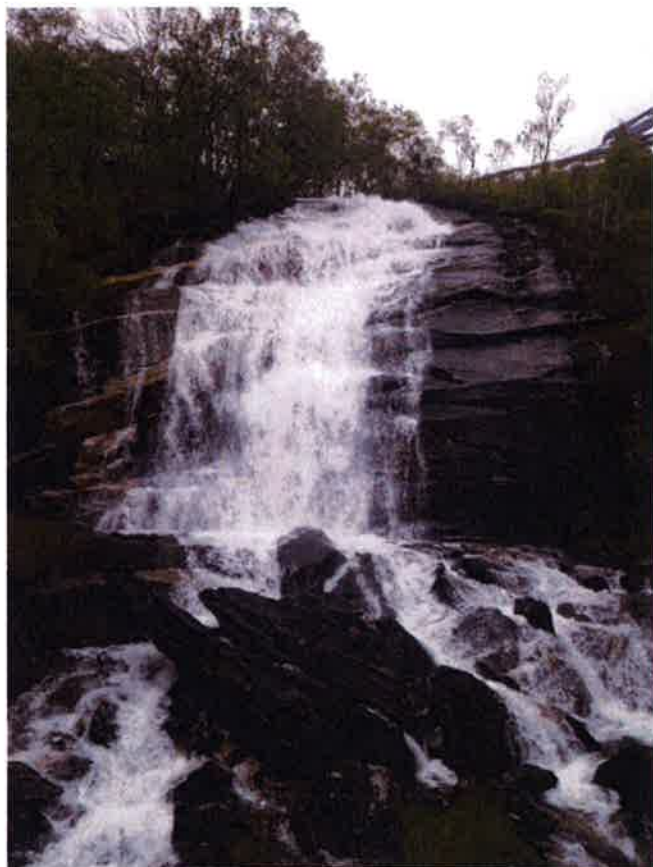
Figur 8 Trasé for vannvei (nedgravd rør) ca. kote 430.

Figur 9 Trasé for vannvei gjennom glissen lauvskog.

Figur 10 Tindåga ca. kote 340.

Figur 18 Foss i Tindåga mellom kote 35 og 12.

Figur 19 Kraftstasjonsområde.

Foss ved planlagt kraftstasjon . Dato: 12. juni 2012. Estimert vannføring på 1,0 m³/s. (Foto: Solveig Angell-Petersen).

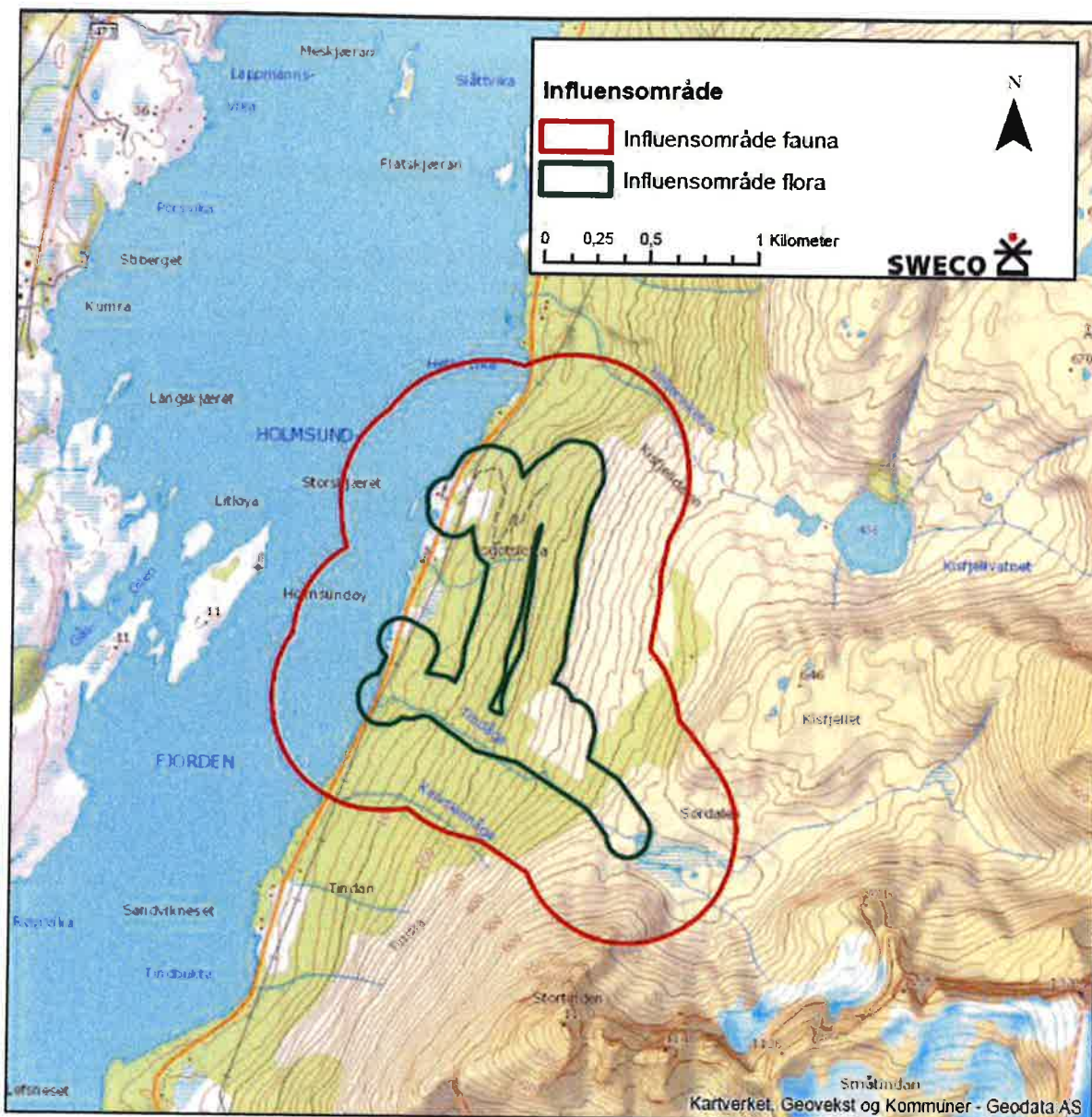
Foss ved planlagt kraftstasjon. Dato 30.august 2012. Estimert vannføring på 0,1 m³/s. (Foto: Jon Larsen)

Tindåga sett fra Holmsundfjorden. Dato: 3. august 2011. Estimert vannføring 0,3 m³/s. (Foto: Jon Larsen).

Tindåga sett fra andre siden av Holmsundfjorden. Dato: 30. august 2012. Estimert vannføring 0,1 m³/s. (Foto: Jon Larsen).

Figur 2.4. Influensområder for flora og fauna. Disse grensene er kun retningsgivende. Kartkilde: GeoData, Geocache Landskap, via ArcGis 10.

3 Metode

3.1 Datagrunnlag

Informasjon fra Fylkesmannen i Nordland, kommunen, lokalkjente, databaser og skriftlige retningslinjer fra forvaltningsmyndighetene er benyttet som grunnlag for vurderingene.

Egen feltundersøkelse ble foretatt 12. juni 2012 og 8. september 2008. Hele det potensielle influensområdet er ikke befart da dette ikke er mulig innenfor rammer for miljøundersøkelse i forbindelse med småkraftutbygging. Det er foretatt undersøkelser i de områder som faglig er vurdert som viktigst for prosjektet. En har derfor fått god informasjon om biologiske verdier i området. Det ble det samlet inn lav og mose til artsbestemmelse fra en foss ved kote 12. Her var det antydning til fosse-eng, med et vurdert potensial for fuktrevende lav og mosearter.

VISUALISERING

Inntaksområdet etter inngrep

Tindåga Kraftverk
Dam og inntak
ETTER-situasjon

Rev. INGT
28.11.14

Rev. INGT
02.12.14

VISUALISERING

SJØFOSSEN ENERGI

Tindåga Kraftverk
Stasjon og rørgate
FØR-situasjon

Området slik det fremstår i dag

INGT 25.11.14

VISUALISERING

SJØFOSSEN ENERGI

Tindåga Kraftverk
Stasjon og rørgate
ETTER-situasjon

Inngrepsområdet etter omtrent 10 år, delvis revegetert

INGT 25.11.14

Postmottak

Fra: Haukås, Magne <fmnomas@fylkesmannen.no>
Sendt: 10. april 2015 11:01
Til: nve@nve.no
Kopi: nordland@fnf-nett.no; Rødøy kommune; saltfjellet.rbd@gmail.com; post@miljodir.no; post@nfk.no; Postmottak; gaup66@online.no
Emne: Uttalelse til fem søknader om konsesjon for bygging av småkraftverk - Gildeskål og Rødøy kommuner
Vedlegg: Uttalelse til fem søknader om konsesjon for bygging av småkraftverk - Gildeskål og Rødøy kommuner.pdf

Hei, vedlagt oversendes Fylkesmannen i Nordlands uttalelse til 5 små vannkraftverk i Gildeskål og Rødøy kommuner.

Uttalelsen oversendes kun elektronisk – vennligst bekreft at uttalelsen er motatt.

Med vennlig hilsen
Magne Haukås
rådgiver || landbruks- og reindriftsavdelinga
Fylkesmannen i Nordland

tlf: 755 31647 ||
fmnomas@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO

 <i>Gildeskål kommune</i>		Arkivsaksnr: 14/651-11
Avst: FLV	Saksbeh: IF	Høg.dato: 10/4-15
Arkiv: 510	Kopi/sirk:	Konsesjon:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad (miljø)
Magne Haukaas (reindrift)
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no
Tlf:
Vår ref: 2014/4763
Deres ref: 201005940-11 og 01300031-9
Vår dato: 08.04.2015
Deres dato: 16.12.2014 og 19.12.2014
Arkivkode: 561

Uttalelse til fem søknader om konsesjon for bygging av småkraftverk - Gildeskål og Rødøy kommuner

Fylkesmannen i Nordland viser til oversendelse datert henholdsvis 16.12.14 og 19.12.14 vedlagt søknad om konsesjon for bygging av Breivikelva og Tindåga kraftverker i Gildeskål kommune og Sjørdalselva, Buvikelva og Melfjordbotn kraftverker i Rødøy kommune.

Norge har gjennom EUs fornybardirektiv forpliktet seg til å øke andelen av fornybar energi til 67,5 prosent i 2020. Sverige og Norge har et felles mål om å bygge ut ny kraftproduksjon med fornybare energikilder som skal utgjøre 26,4 TWh innen 2020. Energi- og miljøkomiteen har gjennom Innst. 379 L (2010–2011) understreket at regjeringen må legge til rette for at halvparten av den nye energiproduksjonen skal realiseres i Norge. Regional plan om små vannkraftverk i Nordland følger opp denne visjonen med en målsetning om utbygging av vannkraft tilsvarende 1,3 TWh innen år 2025.

Fylkesmannen i Nordland ser det som positivt at flere småkraftsøknader innenfor et geografisk avgrenset område blir sendt ut på høring samtidig eller sammenfallende i tid. Dette gir mulighet for å vurdere virkningene i et større perspektiv for de fagområdene som blir berørt. Områdene nord, sør og vest for Svartisen utgjør et av de tyngre vannkraftutbygde områdene av Nordland, noe som har medført betydelig innvirkninger på vassdragsnaturen, friluftsliv og reindrift. Reindriften, som blir berørt av de nå fem omsøkte småkraftutbyggingene, er belastet med flere og store inngrep fra tidligere.

Det følgende er en samlet uttalelse fra Fylkesmannen til de forelagte konsesjonssøknader. Samlet sett vil de omsøkte kraftverkene gi et årlig produksjonspotensial på 40,1 GWh. Prosjektene vil således bidra positivt til fornybarmålet. Dersom alle kraftverkene blir realisert, vil vannføringen bli vesentlig redusert på totalt ca. 5,5 km elvestrekning. Videre vil inntaksdammer, rørgater, kraftstasjoner, anleggsveger og nye kraftlinjer føre til naturinngrep.

Våre konklusjoner gjengis i følgende tabell:

Kraftverk	Konsekvenser	Sentrale tema	FMs vurdering
Melfjordbotn kraftverk	Store	Reindrift	Innsigelse
Breivikelva kraftverk	Usikkert	Kystkantlav, interessant flora	Kritisk
Buvikelva kraftverk	Middels	Landskap (prioritert foss), reindrift	Kritisk
Tindåga kraftverk	Middels-små	Friluftsliv, kryptogamer	Moderat konflikt/ kritisk
Sjørdalselva kraftverk	Middels-små	Reindrift og naturbeitemark	Moderat konflikt/ kritisk

Melfjordbotn kraftverk

Melfjordbotn kraftverk (søker: Norges Småkraftverk AS) vil utnytte et fall på 47 meter fra inntaket på 50 moh til kraftstasjonen med utløp på 3 moh. Vannveien blir 430 meter lang og består i hovedsak av tunnel. Middelvannføringen er 4,5 m³/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 12,5 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 5,1 MW og gi en årlig produksjon på 12,3 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 650 m lang strekning av Storelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 344 l/s i sommersesongen og 129 l/s resten av året.

Innsigelse

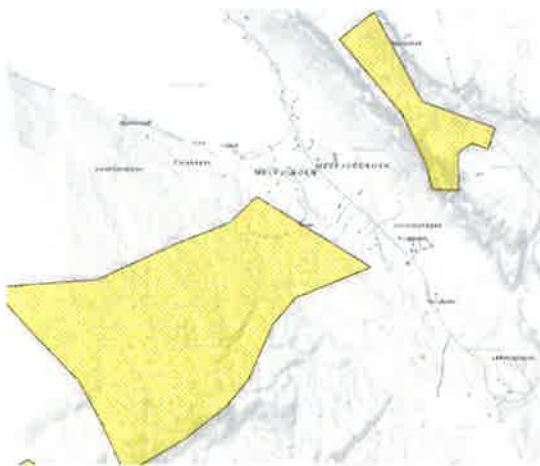
Av hensyn til reindriftens flyttlei i området, jfr. reindriftslovens § 22, fremmer Fylkesmannen innsigelse til søknad om konsesjon for bygging av Melfjordbotn kraftverk. Innsigelsen fremmes med hjemmel i lov av 24.11.00 om vassdrag og grunnvann § 24 tredje ledd, jfr. reglene om innsigelse i plan- og bygningsloven §§ 5-4 til 5-6.

Begrunnelse

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og høstbeite. Det er flere trekk- og flyttleier i området. Flyttleier er ikke lov å stenge og er gitt et spesielt vern etter lov om reindrift § 22:

«Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen. Reindriften flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter skjønn ved jordskifteretten, hvis enighet ikke oppnås. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønnet».

Fylkesmannen vurderer at tiltaket vil ha moderate negative konsekvenser for beiting i området, og at dette i hovedsak vil knytte seg til anleggsperioden. Vi er imidlertid bekymret for flyttlei over Storelva, og hvilken påvirkning kraftverket vil ha på denne, jf. figur:

Det er særlig anleggsvei og vanninntak med inntaksdam som i dette tilfellet kan medføre negative konsekvenser for flytting av rein. Flyttleia opp og ned fra Sørfjellet krysser Storelva.

Vi er også usikker på hvordan det blir å krysse over elva etter at elva har betydelig mindre vannføring nedstrøms inntak. Normalt er redusert vannføring ikke noe problem for flytting av rein. Endrede isforhold på grunn av redusert vannføring, kan imidlertid vanskeliggjøre flytting over elva. Selv om området hovedsakelig brukes i barmarksesongen, skal flyttleier kunne brukes hele året. Det er vanskelig å si hvordan isforholdene vil bli, og om disse vil vanskeliggjøre flytting over elva. Dette må vurderes nærmere gjennom befarings.

Dersom tiltaket tilpasses slik at det ikke hindrer reindriften rett til å flytte rein, vil Fylkesmannen anse innsigelsen som imøtekommet. Før det kan gis konsesjon til Melfjordbotn kraftverk må det foreligge en avklaring om at tiltaket ikke stenger reindriften flyttleier midlertidig eller permanent, og saken må forelegges oss for ny vurdering.

Natur- og friluftslivsfaglige merknader

Berggrunnen i området består hovedsakelig av glimmerskifer, som er lett forvitrende, og glimmergneiser. Berggrunnen er relativt næringsrik og indikerer et visst grunnlag for kravfull vegetasjon.

Det ble kun registrert vanlige karplanter i tiltaks- og influensområdet (Håland, A. og Hult, B. 2012) Når det gjelder moser, sopp og lav ble det ikke påvist rødliste arter i tiltaks- og influensområdet. Få arter lav ble påvist (2), og et middels antall moser (16) ble registrert langs Storelva. Foruten naturtypen «Elveløp», som er kategorisert som nær truet, ble det ikke påvist rødlistede, utvalgte eller spesielt viktige naturtyper i påvirkningsområdet. Kjente forekomster av naturtypen «Sørvendte berg og rasmark» vil ikke bli berørt av omsøkte utbygging.

I følge den naturfaglige rapporten (Håland, A. og Hult, B. 2012) er elvehabitatet gjennomgående preget av bart fjell, med elveløp og stryk. Storelv hører til blant de vassdrag med størst bunndyrteitet i hele Saltfjell-/Svartisregionen (Koksvik, J.I.1978). Koksvik påviste forskjeller i artsmangfold og tetthet av bunndyr ovenfor og nedenfor samløpet med Gjervalåga. Generelt var elvefaunaen fattigere på strekningen ned mot inntaket. Det ble ikke funnet sjeldne makrovertebratarter i Storelva på 1970-tallet, og limnofaunaen vurderes som normal og vanlig for denne typen elver i regionen.

Som det påpekes i NNI-rapporten vil reduksjon i vannføringen og mindre vanddekt areal sannsynligvis redusere populasjonsstørrelsen av akvatiske insekter og andre virvelløse dyr. I tillegg vil artssammensetningen og samfunnsstrukturen i evertebratsamfunnet kunne endres som følge av et nytt vannføringsregime. Dette vil igjen kunne påvirke næringstilgangen for ørret, samt fugler som f.eks. fossekall og strandsnipe. Redusert vannføring og vanddekt areal vil også virke negativt fuktighetskrevende karplante- og mosesamfunn langs Storelva.

Slik Fylkesmannen vurderer det vil tiltakets virkninger på naturmangfoldet være moderate.

Fylkesmannen deler vurderingene om tiltakets virkning på landskapet slik det er framstilt i NNI-rapporten 317 kap. 5. De største negative virkningene synes å være størst knyttet til innvirkning på landskapet i nærsone som følge av redusert vannføring, og da spesielt i den nederste fossen, og neddemming av skog oppstrøms inntaket. Vi vurderer tiltaket til å ha liten/middels negativ konsekvens for landskapet.

Når det gjelder friluftsliv i tiltaksområdet langs Storelva er ikke Fylkesmannen kjent med bruk utover det lokale, og har således ingen innvendinger mot vurderingen om at områdets samlede verdi for friluftslivet er liten til middels.

Breivikelva kraftverk

Breivikelva kraftverk (søker Blåfall AS) vil utnytte et fall på 235 meter fra inntaket på kote 240 og ned til kraftstasjonen på kote 5. Vannveien blir en 1,5 km lang nedgravd rørgate. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,5 MW og gi en årlig produksjon på 9,2 GWh. Middelvannføringen er 730 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1850 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1550 meter lang strekning av Breivikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 185 l/s i sommersesongen og 15 l/s resten av året.

Vurdering

Naturmiljø

Berggrunnen i influensområdet består i følge NGUs berggrunnskart av næringsfattige bergarter, hovedsakelig bestående av granitt, granodioritt, migmatitt og diorittisk til granittisk gneis. Det er imidlertid påvist kalkkrevende arter i rasområder i dalsidene, noe som tyder på at det er enkelte forekomster av karbonatrik berggrunn eller næringsholdige løsmasseforekomster. Tidligere funn av kalkkrevende arter som kalkklok (*Cystopteris alpina*) og grannsilde (*Saxifraga tenuis*) lengre opp i Breivikdalen underbygger antakelsene om forekomster av mer næringsrik grunn i det her aktuelle området.

Vi registrerer at feltarbeidet er gjennomført på et noe ugunstig tidspunkt av året med tanke på karplantefloraen, evertebrater og til dels fugl. Befaringen avdekket ingen nye forekomster av arter oppført i Norsk rødliste for arter 2010 i influensområdet. Signalarter for produktive løvskoger, som skrubbenever (*Lobaria scrobiculata*), glattvrenge (*Nephroma bellum*) og grynvrenge (*Nephroma parile*) ble funnet langs nedre deler av Breidvikelva. Langs nedre del av elva er det innslag av høyproduktiv vegetasjon som i følge Ecofact kan karakteriseres som rik sumpskog. Sumpskogen er fragmentarisk, men det ble imidlertid påvist en relativt interessant flora i disse områdene. Blant annet ble knappenåslavene hvitringnål (*Calicium glaucellum*) og grønnsotnål (*Calicium viride*) registrert på stående død ved av bjørk. Dette er arter som forekommer relativt spredt i Nordland, og som ikke er så vanlig forekommende nord i fylket.

I følge Artskart finnes sannsynligvis kystkantlav (*Lecanora cinereofusca*) langs elva ved ca. kote 80. Kystkantlav er i Norsk rødliste for arter 2010 vurdert som sterkt truet (EN). Arten vokser i fuktig løvskog eller løvrik granskog (regnskog) langs kysten fra Hordaland til Nordland. Typiske habitat i Midt-Norge er elvenære skråninger på marine sedimenter (Holien, H. 1997). I NiN-sammenheng vil typiske habitat for slike arter omfattes av G24 «Fastmarksskogsmark» og dels «Bergvegg». For den epifyttiske kystkantilaven er voksestedet T7 på bark, der arten krever baserik bark (KA5).

Kystkantlav forekommer svært spredt, men synes å ha sin hovedutbredelse i Trøndelagsfylkene. For tiden er den kun kjent ved 76 observasjoner. Forekomsten i Breivikdalen er den nordligste kjente, og er forholdsvis isolert. Arten er sjelden og mørketallet er vurdert som relativt lavt. Både nasjonal og internasjonal utbredelse samt krav til voksested viser ganske entydig at arten er avhengig av forholdsvis stabilt høy luftfuktighet, betinget både av høy nedbør og lokalklimatiske faktorer (f.eks. skjermet beliggenhet i kløfter,

dalganger eller nordvendte lisdre, fuktige sumpskogsmiljøer mv). Hovedtruslene er ulike former for hogst, kraftig elgbeite og reduksjon i habitat. Siden arten er fuktighetskrevenne innebærer uttørring gjennom hogst og andre fysiske inngrep en alvorlig trussel ved at skogen ikke holder på den høye luftfuktigheten. De fysiske inngrepene i form av atkomstveg og vannvei vil ikke berøre skogsforekomsten hvor kystkantlaven er registrert. I den grad elva står for nevneverdig fukttilførsel til skogsområdet, i dette tilfelle i form av aerosol tilførsel fra stryk og fossefall og/eller gjennom at skogbunnen blir tilført fuktighet gjennom oversvømmelser, vil imidlertid redusert vannføring absolutt kunne være uheldig for de lokalklimatiske forholdene i artens leveområde. Dessverre gir ikke rapporten om virkninger på biologisk mangfold svar på om kystkantlav finnes i et av de omtalt fragmenterte områdene med sumpskog. I lys av dette bør det i forbindelse med NVEs behandling av saken gjøres rede for anvendelsen og vektingen av føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Fossen ved kote 220 danner fosserøyk. Fuktkrevende karplanter som stjernesildre, gulsildre og rødsildre ble påvist med rikelige forekomster her.

Hverken fossesprøytonen eller sumpskogforekomstene ble vurdert til å ha tilstrekkelige verdier for å kunne bli avgrenset som verdifulle naturtypelokaliteter i henhold til DNS håndbok nr. 13. Like fullt vil de mindre forekomstene av fossesprøyt og rik sumpskog bli negativt påvirket som følge av henholdsvis redusert vannføring og endringer i grunnvannsnivået.

Forekomsten av interessant flora og usikkerheten knyttet til kystkantlav gjør at Fylkesmannen er kritisk til omsøkte kraftverk.

Friluftsliv

De auditive og visuelle inntrykkene og opplevelsen av Breivikelva vil bli redusert som følge av vannkraftutbyggingen. Dette vil igjen kunne redusere opplevelsen av Breivikdalen som turområde og som utgangspunkt for turer til Småtindan. Fylkesmannen er dog ikke kjent med at dalen er spesielt mye benyttet til friluftsliv, men hvor dagens bruk fortrinnsvis er av lokal art.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Saltfjellet reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vinterbeiter. Beiteretten gjelder imidlertid hele året. Det er her også en trekklei. Vinterbeiter er minimumsfaktor i reinbeitedistriktet.

Fylkesmannen legger til grunn at trekklei ikke stenges. De største negative konsekvensene antas å knytte seg til anleggsperioden. Fylkesmannen vurderer at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.

Buvikelva kraftverk

Buvikelva kraftverk (søker: Nord-Norsk Småkraft AS) er planlagt etablert ved utnyttelse av et fall på 125 meter fra inntaket på kote 130 og utløp på kote 5. Kraftverket vil ha en installert effekt på 0,6 MW og gi en årlig produksjon på 1,96 GWh. Vannveien blir en 600 meter lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 395 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 600 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 665 meter lang strekning av Buvikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring tilsvarende 5-persentilene for sommer og vinter på henholdsvis 107 l/s og 35 l/s.

Vurdering

I følge NGUs berggrunnskart består berggrunnen i området hovedsakelig av gneis og migmatitt, men med et midtparti som har ganger av lettere nedbrytbar og potensiell næringsrik glimmergneis/glimmerskifer. Berggrunnen gir ingen umiddelbare indikasjoner om frodig vegetasjon og innslag av basekrevende arter. Dette underbygges av Swecos befaringsav områdene.

Det ble i denne forbindelse ikke registrert utvalgte eller truede naturtyper. Ei heller ble det påvist rødlistede arter i direkte tilknytning til influensområdet. Fylkesmannen kjenner ikke til at bekken er spesielt viktig som gyte- og oppvekstområde for ørreten i Hellvatnet. Nedre del av elva kan ha forekomster av sjørret, men det er ikke kjent om sjørreten er etablert med selvproduserende bestand på den begrensede tilgjengelige elvestrekningen.

Fossepartiet på den berørte elvestrekningen ligger relativt eksponert til i landskapet. Det er altså planlagt å fraføre vann fra fossen. Dette vil berøre fossen som landskapselement, og den planlagte minstevannføring vil etter vår vurdering være for lav til å virke tilstrekkelig avbøtende. De største allmenne interessene som blir berørt av utbyggingen er knyttet til Buvikfossen. Redusert vannføring, særskilt om sommeren, vil imidlertid redusere fossens visuelle og auditive inntrykk betydelig. Dette gjelder særlig for brukere av området Buvika-Hellvatnet og fjelltoppene i området. Videre vil det visuelle opplevelsen fra sjøen, herunder fra ferga mellom Jektvik-Kilboghavn, også bli negativt påvirket.

Buvikfossen er i Regional plan om små vannkraftverk i Nordland vurdert som en prioritert foss med nest høyest prioritert etter Nattmorsåga. Således er fossen vurdert til å ha høy landskapsverdi, og bør i henhold til regionalplanens tematisk retningslinje G1 ikke tillates utbygd. Selv om ikke det er knyttet opp planbestemmelser som er juridisk bindende til prioriterte fosser, gir den regionale planen et tydelig signal om at disse bør holdes fri for inngrep som påvirker vannføringen. Utbygging av Buvikelva vil helt klart være i strid med regional føringer, og vil forringe et landskapselement som er av vesentlig regional verdi. Fylkesmannen kan ikke se at kraftproduksjonen er av slik størrelse at den i seg selv forsvaret utbyggingen, og vi er følgelig kritisk til foreliggende søknad.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og vinterbeiter.

For reindriften er det særlig problematisk dersom kraftutbygging legger til rette for økt ferdsel i reinbeiteområder. Planlagt vei opp til kraftstasjon kan bli attraktiv for å lettere komme seg på tur inn i området og videre opp på fjellet. Dette vil forstyrre rein på beite, og særlig i sårbare perioder på våren og høsten vil økt menneskelig aktivitet i området være svært uheldig. Vi ber derfor NVE vurdere å sette som vilkår at adkomstvei stenges med bom.

Anleggsperioden vil også medføre negative konsekvenser for reindriften. Forutsatt at anleggsperioden tilpasses reindriften og adkomstvei stenges med bom, vurderer Fylkesmannen at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.

Tindåga kraftverk

Tindåga kraftverk (søker Sjøfossen Energi AS) vil utnytte et fall på 463 meter mellom inntaket på kote 475 og kraftstasjonen på kote 12. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,4 MW og gi en årlig produksjon på 10,9 GWh. Vannveien utgjør en 1450 meter lang nedgravd

rørgate. Middelvannføringen er 450 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1130 l/s. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 100 l/s i sommersesongen og 34 l/s resten av året.

Vurdering

Naturmiljø

Berggrunnen i øvre del av influensområdet består, i likhet med Breivikdalen, av granitt og grandioritt. Under kote 200 består berggrunnen av kvartsdioritt, tonalitt og trondhemitt. Videre er det sparsomt med løsmasser i området, men forekomster av humusdekke/tynt torvdekke over berggrunnen sikrer en viss skogproduksjon på den berørte strekningen. Moreneavsetninger oppstrøms prosjektstrekning kan bidra med noe tilførsel av næringsstoffer. Flere næringskrevende karplanter og moser ble registrert av Sweco i de nedre delene av vassdraget.

Fossen i nedre del av Tindåga avgir fossesprøyt, i hvert fall ved relativt høy vannføring, noe som har resultert i en svakt utviklet fosseeng med flere kalkkrevende karplanter (fjelltistel, fjellfiol, rynkevier, skjørlok, fjelllok, gulsildre og fjellfrøstjerne). I følge Sweco ble det registrert 18 mosearter og to lavararter her, hvorav flere av disse var kalkkrevende, men ikke spesielt fuktighetskrevende (hygrofile). Fylkesmannen registrerer dog at det ble påvist bekkevranngrose, rødmesigrose og bekketvebladrose. Disse artene har høye Ellenberg-indikator tall, henholdsvis F=9, F=9 og F=10, og indikerer et fuktig lokalklima. Også sumpkrokodillemose (*Conocephalum conicum*) krever konstant fuktighet. Sumpkrokodillemose er sparsomt forekommende i Nordland.

Fylkesmannen kan ikke uten videre konkludere med at deler av fossesprøytområdet ikke har tilstrekkelig fuktighetsforhold. Fylkesmannen registrerer midlertid at Sweco har vurdert mangelen på stabil fuktighet og fraværet av sjelden, spesialiserte og fuktighetskrevende arter som avgjørende for at en ikke har funnet grunnlag for å avgrense naturtypen «Fossesprøytzone» her. Det framstår fortsatt som uklart hvorvidt den kalkkrevende og dels fuktighetskrevende vegetasjonen skyldes lokalt forekomst av kalkholdig berggrunnen og/eller løsmassene ved fossen, eller om vegetasjonen tilføres kalsium enten fra mindre sig eller Tindåga. Dersom det sistnevnte er tilfellet, er det grunn til å tro at en redusert vannføring vil virke negativt da den jevne fuktighets- og næringstilførselen til engen vil reduseres.

Friluftsliv

Som det korrekt påpekes i konsesjonssøknaden er flere områder rundt Tindåga registrert som friluftslivsområder. Småtindan er et svært viktig område både sommer- og vinterstid. Det må regnes å være av nasjonal verdi. Også området «Slett fjellet», som inkluderer inntakspunktet Tindåga kraftverk, brukes både sommer og vinter. Området rundt Tindåga benyttes til noe skikjøring om vinteren. Her nevnes spesielt nedkjøring fra nordsiden av Stortinden, Småtindan, samt kjøring fra Sautinden og ned Sør dalen.

Tindådalen/Sør dalen danner et flatt våtmarksområde bestående av myr og tjern. Etablering av betongdam med størrelse 4x30 meter ved kote 475, samt utsprenging av en kulp like oppstrøms, vil gi betydelige innvirkninger på landskapsrommet på platået «Tindådalen/Sør dalen». Inntaksbassenget vil etter det opplyste ha et overflateareal på ca. 500 m², hvorav ca. 300 m² er nytt neddemt areal. Dammen vil bli liggende i området hvor en del ferdsel foregår. I tillegg vil inngrepet det bli godt synlig fra flere benyttede fjelltopper rundt

Tindådalen. De negative effektene på opplevelsen av fjellområdet «Småtindan» vil være såpass store at en må påregne vesentlig forringelse av turområdet.

Ut fra forannevnte er Fylkesmannen kritisk til etablering av inntak på kote 475. Det bør etter Fylkesmannens oppfatning vurderes inntak lengre ned i Tindåga. Dette vil i større grad ta hensyn til friluft- og landskapsinteressene i området. Selv om flytting av inntakspunktet nedstrøms gir mindre fallutnyttelse, produksjonspotensial og lavere inntjening, er Fylkesmannens klare oppfatning at dette alternativet bør vurderes og velges dersom det er gjennomførbart.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Saltfjellet reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vinterbeiter. Beiteretten gjelder imidlertid hele året. Over tiltaksområdet er det vårbeiter, og rein kan trekke ned i tiltaksområdet. Det er også en trekkei som krysser nord-sør midt i tiltaksområdet. Vinterbeiter er minimumsfaktor i reinbeitedistriktet.

Fylkesmannen legger til grunn at trekkei ikke stenges. De største negative konsekvensene antas å knytte seg til anleggsperioden. Fylkesmannen vurderer at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.

Sørdalselva kraftverk

Sørdalselva kraftverk (søker: Strømdalskraft SUS) vil utnytte et fall på 220 meter mellom kote 320 og kote 100. Det søkes også om å overføre en sidebekk via en 450 meter lang tunnel til inntaket. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,6 MW og gi en årlig produksjon på 5,8 GWh. Vannveien blir 930 meter nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 550 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1380 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 900 meter lang strekning av Sørdalselva og 350 meter av en sidebekk. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 93 l/s hele året, fordelt på 52 l/s i Sørdalselva og 41 l/s i sidebekk.

Vurdering

Naturmiljø

Berggrunnen synes i all hovedsak å bestå av gneis, jfr. NGUs berggrunnskart. Dette er en hard bergart som forvitrer lite, og gir basefattige substrater. Løsmassene i influensområdet er i stor grad dominert av skredmaterialet, men med noe breelvasetninger i Sørdalen fra samløpet med sidebekken. Over skoggrensen er det stort sett bart fjell og tynt dekke. Det grove skredmaterialet gjør at vegetasjonsdekket er dårlig utviklet mange steder (Arnesen, G. 2011).

Ecofact konkluderer etter befaring i influensområdet med at *«de økologiske forholdene i Sørdalen med nordvendte og basefattige substrater gir svært trivielle forhold og lavt potensiale for sjeldne og rødlistede arter innen gruppene karplanter, moser og lav»*. Det ble heller ikke påvist arter som er oppført på Norsk rødliste for arter 2010. Fylkesmannen har heller ingen registreringer av truede eller nær truede arter i influensområdet.

De berørte elvene går for store deler i bratte løp med fosser og stryk over blankskurte berg eller steinur. Den er ingen fossesprøytsoner eller fossenger tilknyttet disse områdene. De biologiske verdiene her er små. Det ble kun avdekket helt trivielle moser på deler av

strekningene. Potensialet for produktive bunndyrsamfunn og sjeldne arter vurderes som lite på bakgrunn av få egnede habitater.

Den registrerte forekomsten av naturbeitemark i nedre del av Sjørdalen, slik den er avgrenset i Naturbasen, vil ikke bli berørt av det omsøkte tiltaket. Ecofact har imidlertid funnet grunnlag for at beitepåvirkningen fra sau strekker seg lenger inn i dalen enn det området som er avgrenset per i dag. Av denne grunn er det fra konsulentens side foreslått ny avgrensning i henhold til DN-håndbok nr. 13 for naturtypen «Naturbeitemark» som går lenger inn i dalen. Ut fra lokalitetens størrelse og hevd er videre naturtypens verdi foreslått oppjustert fra lokalt viktig (C-område) til viktig (B - regional verdi). Beitemarkssopp er mangelfullt undersøkt i området, men potensialet for slike sopparter er til stede.

Den viktigste effekten av tiltaket vil være fysiske inngrep i forbindelse med nedgraving av rør og atkomstveg. Fylkesmannen vurderer det slik at disse tekniske inngrepene vil gi middels negativt omfang for biologisk mangfold. Dersom NVE finner at vilkårene i vannressursloven § 8 er oppfylt i denne sak, anmoder vi, som påpekt i den naturfaglige rapporten, om at det oppstilles vilkår som sikrer at toppdekket langs rørgatetraséen tas vare på under anleggsfasen og legges tilbake slik at revegeteringen av området kan skje relativt hurtig.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og vinterbeiter. Det er også høstbeiter ved og sør for planlagt inntak.

Det er uheldig med inngrep i dette forholdsvis urørte utmarksområdet, og for reindriften er det særlig problematisk dersom kraftutbygging legger til rette for økt ferdsel i reinbeiteområder. Planlagt vei opp til kraftstasjon kan bli attraktiv for å lettere komme seg på tur inn i området og videre opp på fjellet. Dette vil forstyrre rein på beite, og særlig i sårbare perioder på våren og høsten vil økt menneskelig aktivitet i området være svært uheldig. Vi ber derfor NVE vurdere å sette som vilkår at adkomstvei stenges med bom.

Anleggsperioden vil også medføre negative konsekvenser for reindriften. Forutsatt at anleggsperioden tilpasses reindriften og adkomstvei stenges med bom, vurderer Fylkesmannen at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg
fylkesmann

John Kosmo
fungerende landbruks- og reindriftsdirektør

Kopi til:
Miljødirektoratet
Saltfjellet reinbeitedistrikt
Nordland fylkeskommune
Gildeskål kommune
Rødøy kommune
Hestmannen / Strandtindene reinbeitedistrikt
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland